

Møte onsdag den 15. februar 2017 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 51):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Den innkalte vararepresentanten for Aust-Agder fylke, Line Kysnes *Wennesland*, tar nå sete.

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om velferdspolispermisjon for representanten Martin Kolberg i dagene 15. og 16. februar. Denne søknaden foreslås behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Fra første vararepresentant for Buskerud fylke, Laila Gustavsen, foreligger søknad om fritak for å møte under representanten Martin Kolbergs permisjon i dagene 15. og 16. februar, av velferdsgrunder. Denne søknaden foreslås også behandlet straks og innvilget. – Det anses vedtatt.

Andre vararepresentant for Buskerud fylke, Niclas Tokerud, foreslås innkalt for å møte i permisjonstiden. – Det anses vedtatt.

Niclas Tokerud er til stede og vil ta sete.

Representanten Ola Elvestuen vil fremsette et representantforslag.

Ola Elvestuen (V) [10:01:17]: På vegne av Trine Skei Grande, Terje Breivik, Pål Farstad og meg selv vil jeg legge fram et representantforslag om varig vern mot petroleumsvirksomhet i havområdene utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:01:36]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Jan Tore Sanner, Vidar Helgesen og Frank Bakke-Jensen vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Jonas Gahr Støre.

Jonas Gahr Støre (A) [10:02:07]: Mitt spørsmål går til europaministeren, som jeg gratulerer med ny stilling. En viktig oppgave for ham er å fremme norske interesser i nordområdene, både i Norden og i Europa. Det er avgjørende for norsk politikk, men det er også avgjørende for vår sikkerhets- og utenrikspolitikk.

I Stoltenberg II-regjeringen var vi opptatt av å sikre at norsk forvaltning og suverenitetshevdelse ble forstått og respektert av andre land. Det krevde aktiv politikk inn mot nordiske naboer, naboer i nord og inn mot EU. To milepæler var av stor betydning. Den ene var den såkalte Ilulissat-erklæringen fra 2008, der utenriksministre i den arktiske

regionen slo fast at havretten gjelder i nord. Prinsippene for vår arktiske politikk var slått fast. Den andre var at to-neangivende land viste forståelse og respekt for vår måte å tenke på Arktis på, og faktisk la sin arktiske strategi tett opp til det som vi hadde som vår strategi.

Dette er av stor betydning, for ute i verden har de ofte en oppfatning om at Arktis er et nytt område, som har egne regler, og som enda ikke fullt ut er oppdaget. Alle som kjenner nordområdene, vet at det er feil. Enten det er Atlanterhavet, Stillehavet eller havområdene i Arktis, gjelder havretten. Kyststatenes ansvar og rettigheter gjelder også.

I år har Norge formannskapet i Nordisk ministerråd, og statsråden er ansvarlig i regjeringen. I vår regjeringstid var det viktig når vi hadde formannskapet, å løfte det norske synet på nordområdene der. Jeg finner knapt en referanse til nordområdene eller Arktis i det programmet som gjelder i denne perioden. Det synes jeg er urovekkende, fordi man da er defensiv i det arbeidet som hele tiden må drives for å sikre norske interesser i nordområdene.

Mitt spørsmål er: Hvilke initiativer har vår nordiske samarbeidsminister tatt for å løfte nordområdene inn i det nordiske samarbeidet om europapolitikk? Det handler om det organiserte nordiske samarbeidet, men også om arbeidet med våre nordiske naboland i nord. Hvilke konkrete initiativer er tatt, og hvilke tenker han å ta?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:04:18]: Først vil jeg få takke for muligheten til fortsatt å prate om nordområdepolitikken i denne salen.

Som lokalpolitiker, regionalpolitiker og rikspolitiker har jeg fulgt nordområdepolitikken og utviklingen av den siden Jan Petersen la fram den første nordområdemeldingen. Vi skal være klar over at mange av de beskrivelsene og scenarioene som man så der – for ca. 15 år siden – er det som skjer i nord nå. Man var framsynt, man startet en jobb med et utviklingstrekk som skulle gjøre denne politikken relevant nasjonalt, nordisk og i Europa.

Jeg har altså fulgt politikken, og en del av de viktige oppgavene jeg er enig med representanten Gahr Støre i, er å gjøre dette relevant i Norden og i Europa. For meg har det vært viktig på én måte – jeg har nok en annen tilnærming til denne politikken enn det Gahr Støre har. For meg er det viktig å vise Europa og resten av verden at i denne delen av Arktis er det et varmt, pulserende samfunn, det er varmt, pulserende liv. Her handler veldig mye av politikken om mennesker. Derfor har vi i vår tilnærming til nordområdepolitikken sagt at ja, det er noe høyt oppe, langt ute – for å sitere tidligere utenriksminister Gahr Støre – men det er også noe helt konkret. Det handler om å gi innbyggerne i landsdelen muligheten til å få en så god skole at de, når mulighetene byr seg, er i stand til å velge blant dem etter egne ønsker. Det handler om å bygge ut en infrastruktur som setter landsdelen i posisjon til selv å delta i utviklingen.

Dette tar jeg med meg inn i det nordiske perspektivet når jeg jobber som minister i Nordisk ministerråd. Den forklaringen finner man også igjen hos regionale politikere og hos politikere med syn i Finland og Sverige. Den politikken tar jeg også med meg når jeg møter mine kollegaer ute i Europa: det å forklare at det viktige i dette – og det viktige budskapet – er at dette er en pulserende, varm del av Arktis, full av mennesker og full av industri.

Jonas Gahr Støre (A) [10:06:22]: Det var et pulse-rende og varmt svar, som ikke svarte på spørsmålet. Det står ikke ett ord om nordområdene i handlingsplanen hans, og den blir nok lest av andre. Det er ikke bare våre nordiske naboer som vi bør jobbe aktivt overfor, men det er også Europa, EU og EU-land. I forrige uke kom det en rapport fra Europaparlamentet om EUs arktiske politikk. Den skal behandles i løpet av mars. Det er en rapport som ikke er i tråd med norske interesser. Der slås det bl.a. fast av EU-kommisjonen at EU-landene skal jobbe for et internasjonalt forbud mot olje- og gassvirksomhet i Arktis. Da melder spørsmålene seg: Hva menes med forbud? Hva menes med Arktis? Hvilke konsekvenser vil en slik politikk fra EU få for norsk olje- og gassvirksomhet i Norskehavet og Barentshavet? I handlingsplanen Norge i Europa står det nesten heller ikke et ord om Arktis – det er knapt nok nevnt. Så en aktiv politikk om det varme, pulserende livet langt der ute, som Bakke-Jensen var inne på, er ikke nevnt i handlingsplanen. Da er spørsmålet: Hva har statsråden og regjeringen tenkt å gjøre i denne konkrete saken? Hva er gjort til nå, og hva vil bli gjort fram til denne diskusjonen kommer opp i Europaparlamentet i mars?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:07:24]: Jeg er også veldig glad for at jeg innehar en statsrådsstilling som er dedikert til kontakten med Europa. I motsetning til foregående regjeringer har vi sagt at kontakten med EU og våre viktigste samarbeidspartnere er så viktig at vi dedikerer en statsrådsstilling til å ivareta det arbeidet. Det kunne vi ha tjent på tidligere også.

Så er det slik at vi frambringer budskapene våre i de rådene vi deltar i. Regjeringen kommer til å legge fram en nordområdestrategi, som også kommer til å vise hvordan vi drar de lange linjene ned til Europa, hvordan vi drar de lange linjene ut mot fora i internasjonal politikk, som FN. Så er det slik at i et omforent samarbeid i Norden, når vi kan samarbeide godt med våre nordiske partnere, gjør vi også Norden, nordområdepolitikken og Arktis relevant i Europa og i resten av verden.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – først Eirik Sivertsen.

Eirik Sivertsen (A) [10:08:35]: Sett med mine øyne er det litt usikkert om det er en oppgradering av nordområdepolitikken at det ikke lenger er Jonas Gahr Støre som har ansvaret, men Frank Bakke-Jensen.

Jeg utfordret statsråden på spørsmålet om Europaparlamentets behandling av denne strategien 10. januar. Da sa statsråden at han ikke kjente denne strategien veldig godt, og at han ikke ville si så mye om den har utviklet seg i god eller dårlig retning for Norge. Nå er det kommet et forslag på bordet, med totalforbud mot olje- og gassvirksomhet i arktiske områder. Så jeg får gjenta spørsmålet mitt fra januar: Synes statsråden nå at det har utviklet seg i riktig retning? Det andre spørsmålet er: Hvordan har han tenkt å jobbe for at Europaparlamentet respekterer mulighetene vi som bor i nordområdene, skal ha for å utvikle våre samfunn og ta i bruk de ressursene som er der for å skape samfunn der det er attraktivt å bo i framtiden? Vil statsråden løfte dette, slik våre nordiske naboer gjør, for å få mer trykk på det, og hvordan vil han i så fall gjøre det?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:09:39]: Da spørsmålet kom fra representanten, var det i forbindelse med en stortingsmelding om det nordiske samarbeidet. Det var nok det som gjorde at han var misfornøyd med svaret på et annet felt. Det er også slik at når vi sier at det er viktig å være til stede i Brussel for å fortelle om et levende Arktis, handler det også om at vi på den måten bygger en plattform, slik at vi kan gå imot de vedtakene som kommer om en mer konserverende politikk i Arktis. Vi bruker våre posisjoner i alle de møtene vi har med politikere i EU og i alle møtene med sentrale politikere rundt omkring i verden. Jeg må få lov til å skyte inn at nordområdepolitikken var et veldig godt prosjekt i mange år, men jeg mener at vi viser på en bedre måte overfor EU og resten av verden at Arktis er aktivt og pulserende. Det er ikke en nasjonalpark som enkelt kan fredes for annen aktivitet.

Presidenten: Knut Arild Hareide – til oppfølgings-spørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:10:47]: Det er hyggelig å møte statsråd Bakke-Jensen her i spontanspørjetimen for første gong, ikkje minst om eit tema som Høgre og Kristeleg Folkeparti har stått saman om. Det var jo nettopp Bondevik II-regjeringa som la fram ei banebrytande nordområdemelding i april 2005, Muligheter og utfordringer i nord. Så var det regjeringa Stoltenberg II som følgde opp, og tidlegare utanriksminister Gahr Støre, og vi veit at få dagar etter regjeringsskiftet i 2013 heldt den nye utanriksministeren, Børge Brende, ein ambisiøs tale om Solberg-regjeringas nordområdepolitikk i Tromsø.

Det er brei einigheit om betydninga av nordområda i norsk innanriks- og utanrikspolitikk, men kanskje har forventningane som er blitt skapte, vore større enn det som reelt har skjedd på bakken. No høyrde eg at statsråden nemnde at han vil ha ein nordområdestrategi. Vurderer han òg ei eiga stortingsmelding for å følgje opp dette? Kva ligg i det som statsråden nemnde om ein nordområdestrategi?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:11:54]: Nei, det ligger ikke en stortingsmelding, men det ligger en nordområdestrategi, der vi sammenholder den politikken vi har ført fra – som representanten Hareide helt riktig sier – Bondevik II-regjeringens tid, der vi dro opp linjene med hvorfor Arktis blir mer relevant i en geopolitisk sammenheng, der vi dro opp linjene og visjonene for næringsutvikling og nye former for industri i nord, og der vi dro opp linjene når det gjelder behovet for infrastruktur. Vi la fram en strategi tidlig i perioden, der vi samlet trådene og dreide satsingen vår, fordi vi mener det er viktig å vise at politikk – også innenrikspolitikken – er relevant for nordområdepolitikken. Der knyttes disse i hop. Vi leverer en strategi i løpet av våren, der vi tar de tankene videre – hvordan vi bygger en landsdel som er relevant for den nordområdepolitikken vi er enige om skal være Norges politikk i framtiden.

Presidenten: Liv Signe Navarsete – til oppfølgings-spørsmål.

Liv Signe Navarsete (Sp) [10:13:02]: Sterkt nærvær i nord har vore ein sentral del ikkje berre av nordområde-

politikken vår, men også av forsvarspolitikken. Heilt sidan Vardøhus festning vart bygd i 1307, som er vår ytste utpost i nordaust, har Noreg fokusert på sterkt militært og sivilt nærvær i nord.

Dagens regjering har fatta vedtak som gir ei tydeleg svekking av forsvarsevna i nord. På det som verkar som eit stadig tunnare grunnlag, har regjeringa lagt ned Andøya flystasjon. Andøyposten kunne 28. januar fortelje at ein heilt ny flyplass i Bodø vil koste ein stad mellom 4,5 og 5 mrd. kr, mens 1 000 meter asfalt på Andøya er berekna frå regjeringa si side til 3 mrd. kr. Samstundes vil regjeringa ta frå Hæren helikopter deira. Helikopter gir Hæren mobilitet, og det er ingen annan hær som eg veit om, som er utan helikopter. Difor er spørsmålet mitt: Meiner statsråden at regjeringa sin vedtekne langtidsplan styrkjer Noregs suverenitet og nærvær i nord, og styrkjer den samla nordområdepolitikken, som er statsråden sitt ansvar?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:14:12]: Finnmarkinger har vokst opp i skyggen av jernteppet. Vi har også gjennom årtier hatt en politikk som sa at vi skulle forsvare Norge fra Skibotn og sørover. Den langtidsplanen som er lagt fram nå, er den første som tar inn over seg at vi skal forsvare Norge fra russergrensa og sørover, inkludert alle havområdene.

Jeg vet ikke om representanten tenker forsvarsevne når hun mener forsvarskraft. Men den langtidsplanen som er lagt fram nå, gir oss forsvarskraft til å gjøre den oppgaven. Derfor endrer vi Forsvaret slik at de er i stand til å ta oppgaver i en ny tid. Derfor endrer vi Forsvaret slik at de skal være i stand til å ta oppgaver for de nye områdene, for det nye Norge. Vi har seks ganger så store havområder nå som det vi hadde for to langtidsplaner siden. Derfor endrer vi Forsvaret slik at det skal være et moderne forsvar som kan ta den kampen som eventuelt kommer.

Kort når det gjelder helikoptrene: Vi sier at Hæren skal ha mobilitet – vi skal bare finne ut hva slags helikopter en moderne hær trenger.

Presidenten: Ola Elvestuen – til oppfølgingsspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [10:15:29]: Tilbake til at EU-parlamentet går inn for at man skal ha en petroleumsfri sone i nord, i Arktis: Det er jo ikke et isolert initiativ eller en isolert mening. Tidligere i år har Canada sagt nei til petroleumsaktivitet nord for Canada. Den tidligere Obama-administrasjonen i USA gjorde det samme når det gjelder nord for Alaska – og så får man se hva som nå skjer med den beslutningen. Det er helt klart at dette er et bredt standpunkt, og en diskusjon som går internasjonalt.

Da blir mitt spørsmål til den norske regjeringen om det også fra Norges side må være sånn at man setter en tydeligere grense for hvor langt nord man er villig til å gå med petroleumsaktivitet, nettopp for også å møte en sånn diskusjon.

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:16:26]: Jeg tenker at det første vi skal gjøre, er å sette oss tydelige ambisjoner om å fortelle at Arktis er forskjellig. Den skandinaviske, nordiske delen av Arktis er en helt forskjellig del av Arktis og nordområdene enn Canada, enn Alaska, enn de nordligste delene av Russland. Det er den første, viktige delen vi skal kommunisere.

Jeg mener ærlig talt at vi er gode på å utvinne energi, og vi skal kunne være visjonære og legge planer for å utvinne energi på en sikker måte, også i de nordlige delene av områdene våre.

Som jeg har sagt i flere av innleggene tidligere, er det en politisk kamp å forklare at dette er en annerledes del av Arktis – her bor det mennesker, her virker mennesker, her studerer vi, her vokser unger opp, her tar folk utdanning, her skaper vi industri, her skaper vi jobber. Det er den jobben vi må gjøre. Da tenker jeg at vi skal ta opp kampen mot dem som i utgangspunktet vil konservere denne delen som et reservat.

Presidenten: Torgeir Knag Fylkesnes – til oppfølgingsspørsmål.

Torgeir Knag Fylkesnes (SV) [10:17:38]: Eg er også overraska over at nordområda ikkje er prioriterte i formannskapet til Noreg i Nordisk råd, spesielt fordi vi er i ei tid der vi verkeleg treng allierte i nord, og der det å hevde suverenitet i nord verkeleg er viktig. Det går føre seg ei ganske stor usemje mellom Noreg og EU omkring forståinga av Svalbardtraktaten, som er aktualisert av snøkrabbespørsmålet. Latviske fiskarar har blitt nekta tilgjenge til dette fisket, og Noreg har ei anna forståing av traktaten enn det EU har. Eg vil berre seie at eg gir full støtte til regjeringa i spørsmålet om korleis ein skal forstå traktaten. Men regjeringa har vore passiv, og no ønskjer, slik eg har forstått det, Latvia å ta denne saka til domstolen. Dermed er det heilt opent kva som skal skje. Plutselig kan vi stå i fare for at store norske område går tapt. Mitt spørsmål til statsråden er: Korleis jobbar regjeringa for best å sikre norske interesser i dette spørsmålet?

Statsråd Frank Bakke-Jensen [10:18:41]: Hvis representanten Knag Fylkesnes sier at vi ikke nevner Svalbardtraktaten og snøkrabbe i vårt program for Nordisk ministerråd – dette handler om fem land som skal samarbeide, og der vi snakker om et Norden i omstilling, vi snakker om et Norden i Europa, og vi snakker om et Norden i verden – mener jeg ærlig talt at da surrer man litt. Jeg mener det er viktige spørsmål som skal tas opp når det gjelder hvordan Svalbardtraktaten skal forstås, men det er ikke primært i Nordisk ministerråd vi skal jobbe med den, annet enn at vi skal skaffe oss allianser og en lik forståelse i Norden for den problematikken.

Når det gjelder snøkrabbesaken, er det for det første slik at ikke hele den saken ligger innenfor mitt område, det er andre statsråder som har den, men ganske kort er det sånn at vi er et lite land, vi er for havretten, vi er for folkeretten, og vi kan ikke bare plukke deler av dette som vi skal være for og forvalte. Vi skal være prinsipielle i disse spørsmålene, også når andre land prøver å utfordre den lovlige retten vi har.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:20:08]: Mitt spørsmål går til klima- og miljøministeren, som før jul fekk ein ny regjeringskollega i Olje- og energidepartementet. Den 11. januar kunne me lese på E24 at den nye olje- og energiministeren ønskjer konsekvensutgreiing i sårbare område utanfor Lofoten, Vesterålen og Senja så snart som mogleg

etter valet. Det har me høyrte før. Det som derimot var nytt, var at statsråden meinte at for Nordland VI behøvde ein ikkje eingong ei konsekvensutgreiing, berre nokre tilleggs vurderingar, sidan det blei utført ei konsekvensutgreiing 25 år tilbake i tid. 25 år er lang tid, og det verkar som at miljøomsyna i desse sårbare områda ikkje bekymrar olje- og energiministeren veldig mykje med ei slik uttale.

Øg når det gjeld vasskrafta, har den nye olje- og energiministeren vore i søkjelyset. Det er hans ansvarsområde, og den 31. januar kunne me altså lese på NRK.no at det blei varsla omkampar om verna vassdrag, og at det var naturleg å ta ein diskusjon om kor lenge verneplanane skal gjelde. Vefsnvassdraget blei trekt fram som eit eksempel frå olje- og energiministeren, men han meinte òg at det var fleire verna vassdrag som burde vurderast for kraftutbygging.

Det verkar igjen som om miljøomsyn ikkje blir sett på som veldig viktige. Så mitt spørsmål til klima- og miljøministeren er kva hans tankar er om den politiske endringa eg opplever hans kollega har framført, når det gjeld både behovet for konsekvensutgreiing, og kva tidsperspektiv me skal ha på verneplanar. Nettopp det å ha eit evig perspektiv på dei er jo sjølve grunnlaget for at me har ein verneplan.

Statsråd Vidar Helgesen [10:22:20]: Jeg takker for spørsmålet og for å ta opp spørsmål som er av stor viktighet, som vi også har, i noen grad, berørt i den viktige samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre. Når det gjelder min nye kollega i Olje- og energidepartementet, har han vært veldig klar på at regjeringen fører en aktiv politikk for å nå klimamålene. Han har vært veldig klar på at mennesker bidrar til klimændringene, og at vi må gjøre noe med det.

Det er ingen tvil om at den enigheten vi har med Kristelig Folkeparti og Venstre om Lofoten og Vesterålen, ligger fast. Så må vi også ta inn over oss at det pågår programprosesser i de politiske partiene for tiden, og i de prosessene må det være lov å ha synspunkter.

Når det gjelder vernede vassdrag, vil jeg, selv om det ligger under Olje- og energidepartementets ansvarsområde, understreke at det er regjeringens politikk at verneplanene for vassdrag i hovedsak skal ligge fast. Dette slo vi fast i energimeldingen vi la frem i fjor. Det har også Stortinget sluttet seg til. De vernede vassdragene utgjør både enkeltvis og i sum store natur- og miljøverdier, og vi ønsker at disse verdiene skal bevares også for kommende generasjoner. Jeg mener det er en god kvalitet i politikken og forvaltningen i mange generasjoner i det at vi har klart å ta vare på et representativt utvalg av vernede norske vassdrag.

Vi har behov for kraft, men vi satser fra regjeringens side på å øke produksjonen av regulerbar kraft i Norge på andre måter enn ved å bygge kraftverk i vassdrag som omfattes av verneplanen, ved å utnytte produksjonen mer effektivt i allerede regulerte vassdrag, gjennom opprustning, og ved utvidelser av eksisterende kraftverk.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:24:13]: Eg takkar for svaret. Eg er glad for at miljøministeren er så tydeleg og set sin kollega tydeleg på plass når det gjeld at verneplanen i hovudsak ligg fast. Det trur eg er eit viktig signal, og det legg me på Stortinget merke til.

Den 5. januar hadde òg olje- og energiministeren ein bodskap om at det var «urealistisk og ikke bærekraftig med et grønt skifte uten full fart forover i oljenæringen». Han etterlyste «fakta og edruelighet» i klimadebatten. Det har vore ein del diskusjonar om kva eit grønt skifte består i, men eg synest dette verkar som ein litt uvanleg konklusjon. Er klima- og miljøministeren einig i at «full fart forover i oljenæringen» er det som skal til for å lukkast med eit grønt skifte?

Statsråd Vidar Helgesen [10:25:13]: La meg først si at fakta og edruelighet i klimadebatten – som i andre politiske debatter – skal vi ønske velkommen. Det er også slik at vi ikke kan skru igjen oljekranene. Det er ingen som ønsker å gjøre det over natten. Vi vet at det kommer til å være behov for olje og gass i lang tid fremover. Men vi vet også at petroleumsvirksomheten må være innstilt på å tilpasse seg en gradvis innstramming av klimapolitikken globalt, i Europa og i Norge og tilpasse seg stadig sterkere konkurranse fra fornybare alternativer til olje og gass. Vi ser innovasjonsevne i norsk næringsliv – også i det norske næringslivet som har vært og er tunge i olje og gass, og som nå også satser på nye ting – men det betyr ikke at det er slutt på petroleumsvirksomhet i Norge i morgen.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Kjell Ingolf Ropstad.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:26:30]: I denne salen har vi hørt mange runder rundt Utsirahøyden, kraft fra land til ulike oljeplattformer og når det gjelder å få til en områdeløsning. Jeg vil bare minne statsråden på at selv om det har kommet en ny statsråd i Olje- og energidepartementet, må han holde trykket oppe for å sørge for at det gjennomføres etter Stortingets mål.

De siste dagene er det gjort en del nye funn rundt Loppahøyden ved Johan Castberg-feltet: Alta/Gotha-feltet, som er kjent, og som inneholder ca. 500 millioner fat, og Filicudi, som ble funnet på mandag, og som en antar kan inneholde rundt 700 millioner fat. Vi vet også at Statoil skal bore i Kayak-feltet, der en også har tro på at en skal gjøre nye funn.

Det som er interessant med denne typen prosjekter, er at dersom en skal lykkes med kraft fra land, der det er fornuftig, må det planlegges i god tid. Der har klima- og miljøministeren en viktig jobb å gjøre for å sikre at det er et høyt press på det.

Mitt spørsmål er: Jobber statsråden med å sikre at slike områder som Loppahøyden kan være aktuelle for elektrifisering i framtida?

Statsråd Vidar Helgesen [10:27:28]: Jeg har ikke engasjert meg i spørsmålet om Loppahøyden så langt. Jeg tar med meg det. Men jeg har lyst til å understreke at elektrifisering er et potensial som vi skal ta alvorlig, og hvor oppfølging av Stortingets vedtak naturlig nok er viktig. Men vi må også ha kostnadseffektivitet som et bærende element i klimapolitikken. Da må vi også ha klart for oss at det vi har rammet inn olje- og gassindustrien med i Norge, er EUs kvotesystem. Det betyr at norsk olje- og gassindustri – også når produksjonen øker – bidrar til at EU og Europa når sine klimamål. Vi får utslippene ned i Europa. Det kommer vi til å klare i 2020, det kommer vi til å

være tilfellet i 2030. Det betyr også at vi må vurdere de investeringene som gjøres på norsk sokkel for elektrifisering, i lys av det, at olje- og gasssektoren bidrar til å nå klimamålene.

Det skjer veldig mye spennende teknologiutvikling, bl.a. når det gjelder vindmøller, som også, i en noe lengre tidshorisont, kan bære bud om nye elektrifiseringsmuligheter.

Presidenten: Terje Aasland – til oppfølgingsspørsmål.

Terje Aasland (A) [10:28:49]: Aller først er jeg glad for at klima- og miljøministeren til de grader avlyser olje- og energiministerens forsøk på å vise handlekraft og framstå som engasjert på vegne av et felt regjeringen har gjort svært lite på gjennom tre år. Det tror jeg også vi skal være glade for, for på det tidspunktet da Tord Lien inntrådte som olje- og energiminister, sa han at naturmangfoldloven var en lov som var til hinder for enhver utvikling innenfor f.eks. kraftsektoren, og at den skulle nedtones til fordel for utbygging av kraftlinjer. Derfor er jeg veldig glad for at klima- og miljøministeren sånn sett tilbakeviser mulighetene for hurtig oppstart av Nordland VI – en konsekvensutredning er selvfølgelig en naturlig vei å gå – at han avviser at en skal bryte inn i verneplaner for å regulere til vannkraft, at han sånn sett også slår fast at naturmangfoldloven ligger fast, og at vi skal ha en god ivaretagelse av miljø- og naturhensyn.

Jeg vil bare få bekreftet nok en gang at klima- og miljøministeren slår ring om og garanterer for at de forvaltningssystemer som er valgt, med tanke på natur, konsekvensutredninger og planer, blir videreført helt og fullt under dagens regjering.

Statsråd Vidar Helgesen [10:30:06]: De forvaltningssystemer som er bygget opp, både rundt norsk olje- og gassvirksomhet og rundt norsk vannkraft, har tjent oss godt. Jeg kan bekrefte at de beslutninger som ble tatt rundt energimeldingen i fjor, ligger fast. Vi sier der også at i særskilte tilfeller ved vesentlig samfunnsnytte, f.eks. der tiltak kan ha flom- eller skreddempende effekt og miljøkonsekvensene er akseptable, bør det kunne åpnes for konsesjonsbehandling av vannkraftverk i vernede vassdrag. Så det finnes muligheter, men vi må primært satse på oppgradering og bedre utnyttelse av produksjonen i vannkraften fremfor å tenke på utbygging av nye vassdrag.

Presidenten: Ola Elvestuen – til oppfølgingsspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [10:31:19]: Med tanke på det siste svaret skal jeg komme tilbake til det. Det er klart at noen åpning inn i Nordland VI er helt uaktuelt med den enigheten som er med et flertall på borgerlig side. Når det gjelder vernede vassdrag, er det ikke sånn at Stortinget sluttet seg til det som er lagt fram i energimeldingen. Det Stortinget gjorde, var å stramme inn det som var forslaget, og påpeke helt konkret at verneplanen er en bindende instruks vedtatt av Stortinget som innebærer at det ikke gis konsesjon til vannkraft i vernede vassdrag. Det er heller ikke sånn at der det er flom, skal man kunne se mer løst på dette, det er absolutt å anse som en siste mulighet når alle andre tiltak er vurdert og gjennomført.

Så mitt spørsmål til statsråden blir: Når en har så tydelige stortingsvedtak, med det overordnede ansvaret både på klima og på miljø, hva vil statsråden gjøre for at regjeringen snakker med én stemme så vi slipper denne typen diskusjoner?

Statsråd Vidar Helgesen [10:32:32]: Det jeg kan gjøre – og det har jeg gjort i den sammenhengen – er å være klar på hva som er regjeringens politikk, og hva som er Stortingets føringer, og det har jeg vært både i denne sal her og nå, og jeg har vært det i mediene. Den energimeldingen vi la frem i fjor, og den behandlingen Stortinget ga den, viste at det er bred enighet om disse tingene, og det er en enighet som regjeringen fører videre i sin politikk.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Heidi Greni (Sp) [10:33:21]: Da Høyre og Fremskrittspartiet kom i regjering i 2013, ble det sagt at nå skulle alt bli så mye mer åpent enn under flertallsregjeringen de avløste. Forhandlinger om politiske løsninger skulle bli flyttet fra lukkede rom og inn i en åpen dialog med Stortinget. Akkurat nå sitter Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre bak lukkede dører her i huset og skal bestemme seg for hvilke kommuner og fylkeskommuner som skal tvangssammenslås. Hemmelige forhandlinger foregår ikke bare på Stortinget, men også mellom partifeller rundt omkring i landet, slik jeg forstår det.

Mitt spørsmål til statsråd Sanner er da: I den forbindelse vil det være interessant for Stortinget å vite om det ligger faglige kriterier til grunn for dette arbeidet, og i så tilfelle hvilke faglige kriterier de fire partiene arbeider etter når de skal avgjøre hvem som skal slås sammen med tvang.

Statsråd Jan Tore Sanner [10:34:20]: Hvis representanten tillater, vil jeg kanskje si at hun starter i litt feil ende. Hvis vi ser på kommunereformen så langt, er det en suksess. Klassekampen skrev for et drøyt år siden at det var om lag syv kommuner som hadde frivillig avtale, nå er det nesten 100. Jeg gleder meg over at det er 25 senterpartistyrte kommuner, altså én av fire senterpartistyrte kommuner, som ønsker å bygge en sterkere kommune for fremtiden. Det synes jeg er bra, og det viser at lokalpolitikere fra alle partier over hele landet tar ansvar, og de gjør det fordi de ønsker å skape likeverdige tjenester til innbyggerne der de bor. Erfaringene med kommunesammenslåinger så langt er at det bremser befolkningsnedgang eller gir befolkningsoppgang i kommuner som har slitt med færre folk, og det viser at du styrker tjenestetilbudene, og derfor gjennomfører vi en kommunereform.

Nå har det vært en bred prosess i alle kommuner, og så langt er det, som sagt, nesten 100 kommuner som har frivillige avtaler. Stortinget har sagt at reformen skal bygge på frivillighet, men at det kan gjøres unntak i spesielle tilfeller. Så er det selvsagt slik at de partiene som har samarbeidet om kommunereformen, samtaler, det skulle bare mangle. Det ville vært mye verre hvis man ikke hadde snakket sammen. Det er fire partier som har stått bak kommunereformen – Arbeiderpartiet også litt til og fra – og det er klart at de partiene må samtale. Jeg må også som statsråd sørge for å forankre de forslagene jeg kommer med, og

som jeg skal legge frem for Stortinget før påske. Da får Stortinget en mulighet til å ha en åpen, demokratisk debatt før vedtakene fattes.

Heidi Greni (Sp) [10:36:17]: Realiteten er nok at kommunereformen og regionreformen nå blir avgjort i hemmelige forhandlinger mellom regjeringspartiene og støttepartiene. Hvorfor skulle de ellers sitte og forhandle? Da er det interessant for allmennheten å vite hva slags faglige kriterier disse fire partiene arbeider etter. Når det gjelder regionreformen, hadde Stavanger Aftenblad en sak i helga der de mener å vite at Rogaland og Møre og Romsdal får fortsette som egne fylker. Samtidig ser vi at f.eks. Oppland og Hedmark foreslås tvangssammenslått. Etter det avisa melder, er konklusjonene sterkt påvirket av holdningen til sammenslåing hos de lokale partitoppene i Høyre og Fremskrittspartiet. Er det slik at en skal få fortsette som eget fylke i de fylkene der Høyre og Fremskrittspartiet lokalt er imot sammenslåing, mens andre fylker skal tvinges sammen? Eller er det slik at det ikke vil bli brukt tvang i regionreformen?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:37:22]: Igjen: Det hadde vært veldig unaturlig om partiene som sto bak kommunereformen, ikke snakket sammen. Det hadde vært veldig unaturlig om jeg som statsråd ikke forankret de forslagene jeg skal legge frem for Stortinget. Når proposisjonen er klar, legges den frem for Stortinget, og det blir en åpen debatt her før vedtak fattes. Det kunne vært interessant å få vite litt om hvordan dette foregikk under den rød-grønne regjeringen, dvs. det har vi jo lest litt om i diverse bøker som har kommet de senere år. Vi bygger selvsagt på de lokale vedtak som er gjort, de lokale prosessene. Fylkesmennene har gjort en god, grundig og faglig vurdering. Vi har aldri hatt et bedre faglig grunnlag for en kommunereform enn det vi har nå. Og så er det slik at partiene diskuterer seg imellom, jeg legger frem en sak for Stortinget, og så får Stortinget mulighet til å diskutere den etter påske.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp) [10:38:33]: De partiene som skrøt av at det nå skulle bli en så åpen debatt, sitter altså i et hemmelig rom et eller annet sted og lager et forlik som avgjør Kommune-Norges framtid. Frivillige prosesser skal sjølsagt respekteres, og de bør respekteres begge veier, men det vi nå snakker om, er hvilke kommuner og fylker som skal tvangssammenslås, og det virker å være en slags politisk hestehandel mellom de fire partiene. Da er det ikke så rart at vi spør: Hvilke faglige kriterier er det som ligger til grunn hvis en f.eks. nå freder Rogaland og Møre og Romsdal fordi Høyre og Fremskrittspartiet i Rogaland og Møre og Romsdal er imot sammenslåing, mens en tvinger andre regioner sammen? Det er heller ikke så rart hvis vi spør om hvorfor fylkeslederen i Akershus Fremskrittsparti sier i avisa 3. februar at hun har overbevist lederen i kommunalkomiteen, fra Fremskrittspartiet, om at kommunestrukturen på Øvre Romerike skal bevares slik som den er i dag, fordi Fremskrittspartiet ønsker det. Da må det være lov å spørre: Er det denne typen avtaler mellom Fremskrittspartiet lokalt og sentralt som er de

faglige kriteriene som ligger til grunn for tvangssammenslåing?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:39:41]: Dette innlegget viser vel at det ikke er hemmelige rom, men snarere tvert imot at det foregår en åpen diskusjon både i media og i det politiske Norge. Det synes jeg er bra, for både kommunereformen og regionreformen er viktig, og jeg vil igjen gi honnør til de mange senterpartiordførere som har gjort en svært god jobb i forbindelse med kommunereformen. Det er 17 kommuner med senterpartiordfører som nå har inngått frivillige avtaler. Det gjør de selvsagt fordi de er opptatt av innbyggerne sine, og fordi de er opptatt av gode tjenestetilbud. Vi bygger selvsagt på de føringer som Stortinget har gitt når det gjelder frivillighet, men også når det gjelder muligheten for unntak i helt spesielle situasjoner. Det kan være hvis to kommuner har sagt ja til hverandre, men har en kommune mellom seg. Da er det naturlig at Stortinget tar en diskusjon om man skal skjære igjennom.

Når det gjelder regionreformen, er det Stortinget selv som har sagt at vi skal ha om lag ti regioner, og Stortinget har aldri sagt at regionreformen skal bygge på ren frivillighet. Der har Stortinget full mulighet til å beslutte hvilke fylker som skal gå sammen i større regioner.

Presidenten: Helga Pedersen – til oppfølgingsspørsmål.

Helga Pedersen (A) [10:41:00]: Jeg registrerer at kommunalministeren ikke vil svare på hvordan han forholder seg til det faglige grunnlaget som ligger fra fylkesmennenes side.

Arbeiderpartiet er for endringer i kommune- og fylkestrukturen, men vi mener at det skal skje ved frivillighet. Det mente også kommunalministeren høsten 2013. Den gangen ble han referert på følgende måte i Fagbladet:

«Det skal ikke lages et kart på kommunalministerens kontor, hevder Sanner, som benekter at regjeringen vil bruke tvang for å slå sammen kommuner.»

Nå kan vi lese i avisen at kommunalministeren likevel vil bruke tvang, og at han nettopp sitter og tegner kart – om ikke på kontoret, så i hvert fall på et eller annet bakrom – og det er snakk om 10–15 tvangssammenslåinger. Dette er Arbeiderpartiet uenig i, og det har falt Høyre tungt for brystet. I VG har vi bl.a. lest at statsrådens partifelle sier at «Arbeiderpartiet vil reversere reformer som har til hensikt å øke velferdsstatens bærekraft og ruste Norge for fremtiden».

I en situasjon med 130 000 ledige...

Presidenten: Tiden er ute. Du må komme til spørsmålet.

Helga Pedersen (A) [10:42:12]: Ja. Er statsråden enig i at tvangssammenslåinger er det som står mellom velferdsstatens bærekraft og sammenbrudd?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:42:25]: Det er interessant at det spørsmålet kommer fra representanten Helga Pedersen, en representant som selv har tatt til orde for at det skal tegnes et kart og settes ned en kommisjon hvis det ikke blir tilstrekkelige frivillige sammenslåinger. Det er

riktignok noen år siden, men siden den gang har Arbeiderpartiet ment omtrent alt som er mulig å mene når det gjelder kommunereform. For noen uker siden snakket man om at det skal reverseres, man snakker om at det bare skal være frivillighet. Og så registrerer jeg at i det nye programmet, for neste stortingsperiode, snakker man i hovedsak om frivillighet. Det er ikke mulig å skjønne hva Arbeiderpartiet egentlig mener i denne saken. Jeg mener at lokalpolitikere trenger nasjonale politikere som heier på dem, som hjelper dem, som støtter dem. Jeg registrerer at mange Arbeiderparti-ordførere savner støtte fra Arbeiderpartiet sentralt. Jeg har tenkt å gi dem det.

Så kan jeg bekrefte at det ikke tegnes noe kart på kommunalministerens kontor. Ordførerne og lokalpolitikere selv skaper det nye Kommune-Norge, og det er Stortinget som skal fatte vedtak.

Presidenten: Karin Andersen – til oppfølgingsspørsmål.

Karin Andersen (SV) [10:43:42]: Det er tydelig at kommunalministeren og regjeringen er veldig glad i tvang og veldig glad i store enheter nesten koste hva det koste vil. Men jeg tror folk lurer litt på hva dette skal være godt for. Det ene er en regionreform uten innhold, altså med færre oppgaver – et eller annet stort som ingen vet hva noen skal bruke til. Det andre er kommunesektoren.

Jeg registrerer at ministeren var ute for et par uker siden og gråt krokodilletårer for eldre og varslet at det er så ille med eldreomsorgen i kommunene, og at store kommuner sannsynligvis vil være løsningen på det også. Men eldreomsorg handler jo om at man har økonomi, at man prioriterer det som en verdisak. Det er ikke gamle folk som er for dyre, det er Høyres politikk som er dypt urettferdig. Eller er det sånn at Sanner vil tvangsflytte gamle mennesker for at eldreomsorgen skal bli mer rasjonell og effektiv, slik som Høyre liker?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:44:45]: Jeg mener vi alle sammen bør være villige til å se ti år fremover i tid og se hvilke utfordringer både små og store kommuner står overfor. Det vi ser, er at en del steder blir det stadig færre yrkesaktive bak hver pensjonist. Kommuner som har hatt tre–fire i yrkesaktiv alder, vil oppleve to yrkesaktive, og noen helt ned mot én yrkesaktiv. Det mener jeg er en utfordring. Nettopp fordi våre eldre fortjener en god og verdig eldreomsorg, fordi vi er opptatt av likeverdige tjenestetilbud over hele landet, sørger vi også for sterk vekst i kommuneøkonomien.

Det bør være et paradoks for Sosialistisk Venstreparti at kommuneøkonomien har økt mer under den borgerlige regjeringen enn da SV og Senterpartiet samarbeidet med Arbeiderpartiet. God kommuneøkonomi, mer lokaldemokrati og sterkere fagmiljøer er viktig for å sikre en god og verdig eldreomsorg ikke bare i dag, men også i fremtiden.

Presidenten: Sveinung Rotevatn – til oppfølgings-spørsmål.

Sveinung Rotevatn (V) [10:46:06]: Dette synest eg var ein merkeleg runde. Det er vel få reformer i offentlig sektor som har vore gjenstand for så stor openheit, så brei forankring og så stor demokratisk deltaking som nettopp

kommunereforma. Men eg er sikker på at dersom Senterpartiet kjem til makta til hausten, vil dei nok stille seg opp i eit ope rom saman med sine eventuelle medsamansvorne og annonsere at no stiller vi klokka fire år tilbake.

For dei av oss som er opptekne av å sjå litt framover, vil eg stille statsråden eit spørsmål. Eg er einig i at kommune-reforma har vore ein suksess, og at ho har gitt gode resultat. Samtidig er det framleis mange område i landet der vi godt kunne fått sterkare bu- og arbeidsmarknadsområde. Ikkje minst er det framleis eit stort behov for å flytte fleire oppgåver og meir myndigheit ned til lokalnivået. Så korleis ser statsråden for seg at kommunereforma og proses-sane som høyrer til ho, eventuelt vil halde fram i neste stor-tingsperiode?

Statsråd Jan Tore Sanner [10:47:06]: Det avhenger nok litt av hvem som blir sittende i regjering, for det vi hører fra Senterpartiet og delvis fra Arbeiderpartiet, er at de skal reversere. Er det noe våre lokalpolitikere og alle de ansatte i kommunene ikke trenger, er det usikkerhet om vedtakene faktisk vil stå fast.

Jeg er enig i at vi er langt fra i mål. Det at nesten hundre kommuner frivillig har gått sammen for å bygge sterkere velferdskommuner for fremtiden, er bra. Men fortsatt ser vi at det er mange kommuner som har for sårbare fagmiljøer. Det er fortsatt behov for å styrke kommunene for å sikre den gode velferden.

Så er det også slik at Venstre, i samarbeid med regjeringen, nå skal flytte flere statlige arbeidsplasser ut i landet vårt. Det er jeg glad for. Det bidrar også til å skape sterkere kompetansemiljøer. Vi har allerede flyttet langt flere enn det Senterpartiet klarte sammen med Arbeiderpartiet i den siste regjeringsperioden, og det kommer nå flere. Det bidrar til sterke kompetansemiljøer i hele Norge. Det styrker Distrikts-Norge.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Ola Elvestuen (V) [10:48:27]: Mitt spørsmål går til statsråd Vidar Helgesen.

En syk gåsnebbhval som måtte avlives på Sotra, og som det viste seg hadde over 30 plastposer av ulike størrelser i magen, har fått mange til å få øynene opp for det enorme problemet marin forsøpling og plast i verdenshavene er.

800 millioner tonn plastsøppel går i havene hvert år. I 2025 er det anslått at det vil være ett tonn plast for hvert tredje tonn fisk i verden. I 2050 er det anslått at det vil være mer plast enn fisk i verdenshavene målt i kilo. 80 pst. av sjøfuglene har plast i seg. Rundt en million sjøfugl dør som en direkte årsak av plast hvert år, og det er også utallige hval og andre sjøpattedyr som dør på grunn av plast.

I denne stortingsperioden har vi startet noe arbeid. Det var ingen ting på marin forsøpling for fire år siden. I år bruker vi 35 mill. kr til ryddetiltak, til tiltak for at fiskebåter kan få levert sitt søppel som de får i sine redskap. I år setter vi i gang innsamling av utrangerte båter. Vi har fått på plass vedtak om forbud mot mikroplast i kosmetikk, og det er en handlingsplan også mot mikroplast.

Problemstillingen er enorm. Den trenger internasjonal innsats, nasjonal innsats og lokale tiltak, og hver enkelt må gjøre sitt for å rydde opp, redusere produksjon og forbruk og hindre at avfall til slutt kommer i havene.

Så mitt spørsmål til statsråden er: Hvordan ser stats-

råden for seg hvilken strategi vi skal legge opp, og har han nye tiltak på en tiltaksliste for å begrense forbruket av plast og for å unngå å få plast som avfall i verdenshavene?

Statsråd Vidar Helgesen [10:50:39]: Det er helt riktig som representanten Elvestuen sier, at plastforsøpling er et gedigent problem. Det er antakelig vår tids raskest voksende internasjonale miljøproblem. Det er et problem som også akselereres av klimaendringene. Jo mer ekstremvær, jo mer regn og jo mer flom vi får, desto mer plast skylles ut i havet. For det er plast fra land som er hovedutfordringen. Det er mangel på nasjonale avfalls-systemer, ikke minst i de store fremvoksende økonomiene, som har hatt en enorm velferds- og velstandsvekst de siste 10–15 årene, men uten at de har gode nasjonale avfallssystemer på plass. Det er der hovedutfordringen ligger.

Det betyr at hovedsporet vårt er internasjonalt. Vi tok initiativ i 2015 til en internasjonal utredning av problemet. Den kom på bordet i 2016 på FNs miljøforsamling. Der tok vi initiativ til en videre utredning av om det er behov for et styrket og mer forpliktende internasjonalt regelverk. Det kommer opp til behandling internasjonalt i slutten av året.

Så er vi også opptatt av å spille inn til relevante EU-prosesser. EU utvikler nå en plaststrategi. Mye av det som kommer til norsk kyst og norske farvann, er plast fra EU-området.

Vi er opptatt av å gjøre en jobb her hjemme. I den forbindelse har vi fra Miljødirektoratet fått tiltaksvurderinger både mot marin forsøpling og mot mikroplast med en rekke forslag til ulike tiltak. Det er tiltak som vi vurderer nå, ikke minst fordi vi i løpet av våren kommer til å fremme en stortingsmelding om avfall, avfallspolitikk og sirkulær økonomi. I den forbindelse tar vi sikte på å legge frem en plaststrategi, som skal ta dette for seg i sin hele og fulle bredde. Nettopp fordi det er et komplekst spørsmål, er det ikke nok med enkelttiltak mot enkeltkilder. Vi må se på helheten i dette, og ikke minst må vi se det i en sirkulær økonomitankegang.

Ola Elvestuen (V) [10:52:41]: Jeg takker for svaret, og jeg venter at det kommer flere forslag til konkrete tiltak også fra regjeringen, slik at det vi faktisk gjennomfører, ikke bare er et resultat av forhandlinger og initiativ fra Stortinget. Det er helt klart at denne problemstillingen krever internasjonale avtaler og en internasjonal innsats – som vi har sett tidligere, bl.a. da vi bekjempet ozonhull og svekket ozonlag, som var en krise, og nå ved den innsatsen vi ser for å begrense klimaendringer.

Noen vedtak er allerede gjort, og vi trenger å følge dem opp. Blant annet har EU vedtatt et direktiv for å redusere bruken av plastposer fra 100 milliarder i året i dag til 20 milliarder i 2025. Det vil i norske forhold være en reduksjon fra 200 til 40 plastposer i året per innbygger.

Da blir mitt spørsmål til statsråden: Hvordan går dette arbeidet framover i den norske regjeringen, og hva vil vi gjøre av tiltak for å følge opp dette direktivet?

Statsråd Vidar Helgesen [10:53:55]: Det har vært plastposediskusjoner i denne salen før, og det kommer det nok til å bli igjen.

Vi jobber nå med oppfølgingen av EUs direktiv. Det er

ingen tvil om at dette er EØS-relevant. Det skal iverksettes i norsk rett, og vi er opptatt av at vi skal gjøre dette på en effektiv og kostnadseffektiv måte.

Jeg tok i fjor høst initiativ overfor bransjeaktørene – emballasjeprodusenter, avfallsnæringen, dagligvarehandelen – for å få deres innspill på hvordan de mener at dette best kan gjennomføres i Norge slik at vi får en løsning som er effektiv. Plastposer i Norge spiller faktisk en viktig rolle i selve avfallshåndteringen. Vi kaster søpla vår i poser, og derfor er ikke plastposer noen stor kilde til plastforurensning i Norge. Men vi skal gjennomføre dette direktivet, og vi kommer tilbake med forslag om ikke altfor lang tid.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Iselin Nybø.

Iselin Nybø (V) [10:54:57]: I forbindelse med byggingen av Ryfast har det blitt dumpet massevis av plast i sjøen. Folk som bor langs kysten, går og plukker bærepøse etter bærepøse med plastikk. Fuglene bygger reir av plast i stedet for av tang og tare. Nå skal vi i gang med byggingen av Rogfast, og fylkesmannen i Rogaland har vært helt tydelig på at man ikke vil akseptere noen form for plastutslipp i forbindelse med dumping av fyllmasse. Vegvesenet har protestert mot dette. De mener det er helt nødvendig å bruke skyteledninger av plast, og at dette ikke vil medføre veldig lokale problemer fordi dette skal synke til bunns.

Mitt spørsmål er om ministeren mener at det er greit at storsamfunnet på denne måten dumper store mengder plastikk i sjøen.

Statsråd Vidar Helgesen [10:56:06]: Jeg må få lov til å understreke at plastforurensning og det omfanget det har, er et tema som har kommet veldig i vinden og har fått økende oppmerksomhet de siste årene – også fordi økningen i problemets omfang har vært sterk de siste årene. Det gjør at på en del områder har vi også i Norge en praksis som verken er holdbar eller bærekraftig, og som vi må avvikle. Et eksempel på det er den type praksis som det her vises til. Da gjelder det også å finne løsninger, og vi må bevilge oss selv nødvendig tid til å identifisere og få på plass alternative løsninger. Men det er helt klart at der plast brukes for nødvendige formål, må man sikre at det er systemer for at det ikke finner veien ut i naturen, og særlig ikke ut i havet.

Presidenten: Åsmund Aukrust – til oppfølgingsspørsmål.

Åsmund Aukrust (A) [10:57:15]: Takk til Venstre for et godt spørsmål og til ministeren for gode svar.

Dette er et miljøproblem hvor det er veldig enkelt å være enig i både problembeskrivelsen og analysen. Så er utfordringen å få gjort noe med det. Det er helt riktig som ministeren sier, det viktigste gjøres internasjonalt. Dette er en innsats som alle land må gjøre, men ikke minst gjelder dette en stor havnasjon som Norge.

Mitt spørsmål handler om hva vi kan gjøre her hjemme i Norge. Stortinget gjorde for et år siden et vedtak om at vi ba om en handlingsplan mot mikroplast. Det ble understreket i debatten som var i Stortinget, at her var man veldig utålmodig, nettopp fordi det forelå en tiltakspakke fra

Miljødirektoratet. Nå skjønner jeg at den kommer til å komme i avfallsmeldingen som kommer i løpet av våren. Da er forventningene i hvert fall fra Arbeiderpartiets side store. Stortinget gjorde også et eksplisitt vedtak om at regjeringen skulle fremme forslag med sikte på å forby mikroplast i kroppsspleieprodukter, slik amerikanerne har gjort nå med virkning fra 1. januar 2017. Mitt spørsmål til ministeren er: Hvor ligger det forslaget om forbud mot mikroplast i kroppsspleieprodukter?

Statsråd Vidar Helgesen [10:58:28]: Som jeg understreket i et tidligere svar, er dette et omfattende og komplekst problem, og det er mange kilder. Mikroplast er ett tema, større plastforsøpling blir over tid til mikroplastutfordringer dersom man ikke får ryddet opp, for det ligger og gnages av steiner, sand og saltvann på strendene. Så har vi direktekilder til mikroplastforurensning. Når det gjelder hva som er den største kilden fra Norge, er det faktisk slitasje fra bildekk. En annen stor kilde er maling, og enda en annen stor kilde er fleecejakker, som jeg regner med at vi er flere her som gjør oss skyldig i å bruke. Kosmetikk er også et område, men det er et relativt begrenset område i den store sammenhengen. Derfor mener jeg at vi bør se et eventuelt forbud mot mikroplast i kosmetikkprodukter i den helhetlige plastplanen som vi kommer med i forbindelse med stortingsmeldingen.

Presidenten: Steinar Reiten – til oppfølgingsspørsmål.

Steinar Reiten (KrF) [10:59:43]: I et brev til Miljødirektoratet datert 22. desember 2016 tar Norges Miljøvernforbund til orde for et stortilt prosjekt for rydding av plast i verdenshavene og langs norskekysten. NMF mener at ledig kapasitet i deler av den norske havgående skipsflåten, bl.a. offshorefartøy som ligger i opplag, lett kan tilpasses oppdrag med rydding av plast i kystnære områder. I et intervju med NRK Møre og Romsdal for to dager siden bekreftet ledelsen i offshorerederiet Havila Shipping at deres skip med enkle grep kan bli klargjort for slike ryddeoppdrag langs kysten. Havila har allerede innledet et samarbeid med firmaet Clean Coast AS i Vanylven om innsamling av plastavfall og annet miljøavfall langs norskekysten ved hjelp av et større offshorefartøy. Ser statsråden vinn-vinn-potensialet i en slik samarbeidsmodell når det gjelder å sette inn effektive tiltak mot plastforsøpling og samtidig skaffe oppdrag til skip og mannskap i en kriserammet del av den norske havgående flåten? Og vil statsråden sørge for at tilstrekkelige midler blir stilt til rådighet for å utvikle og utvide et slikt konsept?

Statsråd Vidar Helgesen [11:00:47]: Vi har i budsjettene og i budsjettforlikene økt bevilgningene til opprydding. Den viktigste innsatsen som gjøres der i dag, er den enorme frivillige innsatsen som legges ned for å rydde norske strender. Der er tilskuddsordningen mer enn doblet i årets budsjett. Så har vi også årlige tokt fra Fiskeridirektoratet for opprydding av tapte fiskeredskaper, vi har prosjektet «Fishing for Litter», der fiskebåter kan levere inn avfall de plukker opp, så mye er i gang. Men vi ser også – og det synes jeg er veldig bra – en rekke initiativer nå for hvordan man kan bruke eksisterende fartøyer til å bidra i denne ryddingen. Det er mange ulike initiativer, og jeg skal ikke kommentere dette enkeltinitiativet

her. Det er viktig at vi får litt tid på oss til å se hva som har størst potensial, men det er veldig godt at den typen initiativ kommer.

Presidenten: Marit Arnstad – til oppfølgingsspørsmål.

Marit Arnstad (Sp) [11:02:02]: Det er en viktig problemstilling, som sjølsagt må arbeides med internasjonalt, men det er også en stor vilje i Stortinget til å behandle denne typen saker og til å gjøre vedtak. Som flere av talerne har vært inne på, er det allerede gjort vedtak i Stortinget som vi venter på at regjeringen skal følge opp.

Så forstår jeg det slik at statsråden skyver alle konkrete spørsmål om oppfølging av vedtak over til avfallsmeldingen og en handlingsplan mot plastforsøpling. Problemet er bare at så langt jeg kjenner til, er avfallsmeldingen varslet i juni. Hvis avfallsmeldingen blir lagt fram i juni, blir den ikke behandlet av Stortinget. Ettersom dette er siste sesjon før et stortingsvalg, kommer den meldingen til å bli trukket tre uker etter at den er lagt fram. Det synes jeg er en sørgelig måte å behandle Stortinget på, og også å behandle oppfølgingen av de viktige vedtakene som Stortinget allerede har gjort fordi vi ønsker å bidra framover.

Spørsmålet er: Er det mulig for statsråden å legge fram denne meldingen tidligere, slik at Stortinget faktisk får behandlet den?

Statsråd Vidar Helgesen [11:03:05]: Det er jeg villig til å se på. Jeg har også vært inne på at enkelttiltak ikke skal utelukkes før selve meldingen. Men det er viktig å se disse tingene i en helhet, for det er mange ulike kilder, og det er mange tiltak her som kan adressere ulike kilder sammen, samtidig som det er noen tiltak som vil målrettes mot enkeltutfordringene. Sirkulær økonomi er en viktig del av svaret. Dette er ikke bare et spørsmål om rydding, det er ikke bare et spørsmål om forbud; det er også et spørsmål om hvordan man kan sørge for at den plasten som produseres, er bedre og mer bærekraftig, at man har gjenbruksmuligheter som er gode, og at vi legger plaststrategien inn i en sirkulærøkonomitilnærming. Så vil vi komme med plastposetiltak – antagelig før denne meldingen. Det kan også være at andre tiltak vil kunne fremmes før det, men det er viktig å se helheten i denne saken.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:04:28]: Når jeg hører Vidar Helgesen snakke om plast, er det litt sånn som når jeg hører ham snakke om klima – vi er best i verden og dårligst i Norge. Det er liksom regjeringens linje.

Jeg vil gå tilbake igjen til å snakke om akkurat det som ble tatt opp tidligere, og som statsråden ikke svarte på, nemlig følgende: Statens vegvesen har forsøpet og tilgri-set de rogalske fjordene med store mengder plast de siste årene. Plasten er blitt dumpet på sjøen i forbindelse med veiutbyggingen Ryfast. Den siste tiden har vi sett hva plastforsøplingen gjør med livet i havet. Fugler, fisk og andre dyr forveksler lett plasten med mat. Vi husker hvalen utenfor Sotra som hadde plastposer i magen og døde av sult, og bildene av fisk med plast og sjøfugl med plast som stadig kommer fram.

Nå har Statens vegvesen begynt å forberede Rogfast-utbyggingen, nok en stor veiutbygging, og Fylkesmannen i

Rogaland har stilt krav til Statens vegvesen om at det ikke skal dumpes mer plast i havet – vi har nok allerede. Det skal ikke være noen form for plastavfall i sprengningsmassen som skal brukes til å fylle ut, i sjøen, og plasten som kommer fram, skal samles opp. Men dette kravet har altså Vegvesenet klaget på til Miljødirektoratet, Vidar Helgesen direktorat. «Noen miljølempere er ikke til å unngå», sier Vegvesenet til NRK.

Jeg synes ikke dette er greit. Synes Vidar Helgesen dette er greit?

I rapporten fra Miljødirektoratet som ble sendt til Klima- og miljødepartementet 6. juni i fjor, slår de fast at plastavfall fra bygg- og anleggsbransjen er en betydelig kilde til plastforsøpling i havet. Derfor ber jeg Vidar Helgesen på nytt svare på følgende spørsmål: Vil han sikre at vi ikke gjentar den gedigne plastforsøplingen fra Ryfast-utbyggingen, og sørge for at forbudet mot å dumpe plastholdig avfall fra Rogfast opprettholdes?

Statsråd Vidar Helgesen [11:06:23]: På et tidligere spørsmål svarte jeg, men hvis representanten Eidsvoll Holmås ikke husker det, skal jeg gjenta det: Det er viktig at man der det er mulig, finner alternativer til bruk av plast, og at man der man må bruke plast, sørger for at den ikke tilflyter havområdene. Det gjelder generelt. Det bør også gjelde i dette tilfellet, men her er det, forstår jeg, en klagesak, og da må den få lov til å gå sin gang.

Det er altså veldig misvisende å fremstille det som at vi tar internasjonale initiativer nærmest for å unnlate å gjøre noe på hjemmebane. Norge har veldig gode nasjonale avfallssystemer. Miljødirektoratet sier selv at f.eks. plastposer ikke er et betydelig miljøproblem fra norske kilder. Det er et betydelig problem i norske farvann, men de plastposene kommer stort sett andre steder fra. Dette er ikke noen unnskyldning for ikke å handle. Vi kommer med tiltak når det gjelder å redusere plastposebruken, men det er en rekke andre kilder som må vurderes, og det er ikke helt enkle spørsmål. Dekkslitasje er den største kilden, og gummi-granulat fra kunstgressbaner – jeg skal ha et møte med Fotballforbundet neste uke om dette spørsmålet – maling og tekstiler. Miljødirektoratet har foreslått en rekke tiltak på de områdene, og dem arbeider vi med.

Så er det også viktig å arbeide med de større plastproduktene. Tilskuddsordningen for kasserte fritidsbåter, som vi nå arbeider med å få på plass, er et slikt tiltak. Det er en rekke andre tiltak, og det å se dette i en helhet er ytterst viktig for å unngå at vi gjør enkelttiltak som kan virke effektivt symbolpolitisk, men som ikke nødvendigvis har den effekten de bør ha.

Heikki Eidsvoll Holmås (SV) [11:08:20]: Det er bra hvis det er mulig å forstå statsråden dit hen at det han gjør, er å sende et tydelig signal til Miljødirektoratet om at det skal være slik at plasten skal samles opp. Men vi får vente og se hva det er Miljødirektoratet bestemmer i den klagesaken.

Plasten er et stort problem. Jeg oppfatter – for det er ikke kommet noe til Stortinget om disse tingene, og hele stortingsmeldingen om dette er forsinket – at statsråden trekker beina etter seg når det gjelder det nasjonale arbeidet med å få gjort noe med norske utslipp av plast. Et av grepene som Miljødirektoratet har foreslått, er at kommunene skal få muligheten og myndigheten til å botelegge

forsøpling. Det har altså hele stortingsflertallet, alle bortsett fra regjeringspartiene, sagt at vi skal ha på plass. Hvilken del av dette pålegget om muligheter for kommunene er det regjeringen er imot, og når kommer den muligheten for kommunene til å botelegge plastforsøpling?

Statsråd Vidar Helgesen [11:09:27]: Vi arbeider med den saken. Vi har hatt ute på høring et forslag om at kommunene skal ha mulighet til å pålegge avgifter for innsamling av plast på allmenne områder, f.eks. Det er ting vi arbeider med og kommer tilbake med om ikke lang tid. Igjen: Det er altså viktig at politikken henger sammen her. Vi snakker her om et samfunnsproblem som vi har lært mye om i de siste få årene. Som det ble sagt av representanten Elvestuen tidligere, hadde den forrige regjeringen ikke noe engasjement for dette, og det kan skyldes at det ikke var noen stor bevissthet om det. Vi har tatt et internasjonalt lederskap, og vi jobber meget systematisk med tiltak som virker i Norge, og vil fremlegge dem når de er klare.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Karin Andersen.

Karin Andersen (SV) [11:10:42]: Det er behov for mange tiltak, som statsråden sier, men når det gjelder å komme med dem til Stortinget slik at vi kan få vedtatt dem, ser det nå ut til at vi ikke skal få dem før det er for seint for dette stortinget å ta en beslutning. Nå hører jeg at statsråden sier at han skal komme med noe om ikke lang tid.

Da spør jeg helt konkret: Handler det om at kommune – der vi nå ser folk er veldig aktive og er med på å rydde – trenger å ha en økonomi sjøl for å finansiere den ryddingen som de ikke får folk i frivilligheten til å gjøre, og at de skal kunne både botelegge forsøpling og ha mulighet til å finansiere opprydding gjennom renovasjonsavgiften? Er det et av de forslagene som kan komme til Stortinget, slik at vi får tid til å behandle det og mulighet til å gjøre det? Og er det slik at regjeringen nå har mulighet til å legge fram forslagene om sirkulær økonomi, på et tidspunkt som gjør at vi kan få tatt nødvendige beslutninger tidsnok?

Statsråd Vidar Helgesen [11:11:57]: Spørsmålet om å kunne ha en renovasjonsavgift knyttet til forsøpling av f.eks. fritidsområder har vært ute på høring, og svar kan forventes ganske snart. En rekke andre tiltak ligger i Miljødirektoratets tiltaksvurdering mot marin forsøpling. Det dreier seg delvis om muligheten for at kommunene kan vedta bot, men det dreier seg også om en rekke andre tiltak. Jeg mener at det ikke er tjenlig å legge ut enkelttiltak etter enkelttiltak uten å se dem i sammenheng. Et av forslagene som Miljødirektoratet har ute, f.eks., dreier seg om innføring av en produsentansvarsordning. Det kan være en god idé, men det er en idé med mange implikasjoner. Det betyr at dette må utredes og konsekvensvurderes grundig.

Vi jobber under høytrykk med dette fordi det er et alvorlig problem. Men problemet blir altså ikke løst av usammenhengende enkelttiltak, vi må se helheten her.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Rasmus Hansson (MDG) [11:13:12]: Spørsmålet går til klima- og miljøministeren, og det handler faktisk om plast. Det skyldes at en nebbhval var så elskverdig å dø i full offentlighet på norskekysten med magen full av plast, noe som har gjort oss oppmerksom på det som i svært mange år har vært et gigantisk problem, men som vi nå skjønner er et problem helt på linje med klimatrusselen – fordi havøkosystemet kommer til å få et større plastproblem før det plastproblemet igjen blir mindre, ettersom tilførselen fortsetter å øke og nedbrytingen av plast til mikroplast som går inn i økosystemet, kommer til å fortsette. Derfor er tiltak akutt nødvendige.

Det er også grunnen til at jeg spurte fiskeriministeren i forrige uke om hans tiltak for å redde norsk sjømatnæring fra konsekvensene av å bli infisert med mikroplast. Det spørsmålet sendte han videre til miljøministeren, som sendte det videre til helseministeren, som ikke hadde all verden å svare. Det var kanskje symptomatisk for det faktum at lite praktisk er gjort av regjeringen.

Men én ting er helt opplagt: Skal vi stanse plastforurensningen, må vi stanse plastforurensningen, og det vil si å slippe ut null plast. Vil klimaministeren gå inn for å legge til grunn null utslipp av plast og fremme tiltak som sikrer null utslipp av plast, i den handlingsplanen mot plastforurensning som han legger fram?

Statsråd Vidar Helgesen [11:14:59]: Jeg synes vi skal ha som ambisjon at vi skal ha null utslipp av plast fra Norge og norske kilder. Det kommer ikke til å hjelpe oss hvis vi ikke gjør en stor innsats internasjonalt for å få på plass både nødvendige reguleringer, nødvendige tiltak og ikke minst et samarbeid om å styrke nasjonale avfalls-systemer og internasjonale tiltak for opprydding.

Det å finne alternativer til plast er et betydelig område for forskning og for næringsutvikling, og der skjer det veldig mye spennende. Men plast er altså et viktig produkt, vi bruker det alle, og la meg ta ett konkret eksempel på at plast er nyttig: Plast bidrar til at matvarer holder seg lenger. Matsvinn er allerede i dag et stort problem, og det kan bli større om man ikke erstatter dagens plast med løsninger som også tar godt vare på maten. Hvis matsvinn hadde vært et land, ville det vært den tredje største kilden til klimagassutslipp. Det er omfanget av matsvinnproblemet, og noe av det har med emballasjen å gjøre. Så det er et eksempel for å vise at det å erstatte plast med andre materialer er viktig, og eksempelet viser at vi må bruke plast på en del områder, og da må vi også sørge for at avfallssystemene fanger det opp. Vår ambisjon må selvsagt være at vi ikke skal ha plastavfall til havet fra norske kilder.

Rasmus Hansson (MDG) [11:16:47]: Jeg takker for svaret. Det er vel lite uenighet om at plast er nyttig. Det er jo helt typisk for alle store forurensningssubstanser at de er nyttige til et eller annet, og deretter viser de seg å være farlige.

Så må jeg med en viss forskrekkelse konstatere at statsråden ikke vil bekrefte at det å slutte med plastforsøpling er et mål for denne regjeringen. Jeg kommer til å gå inn for, fra Miljøpartiet De Grønnes side, i valgkampen å få en regjering på plass som faktisk vil slutte å forurense med plast.

Men Miljøpartiet De Grønne har foreslått i Stortinget at Norge skal ta initiativ til en internasjonal konvensjon for

regulering av plast, og alt det jeg hører fra statsråden, bygger opp under akkurat dette. Statsråden har også uttalt at det skal vurderes om det bør utvikles en juridisk bindende global avtale for å bekjempe marin forsøpling og mikroplast fordi Norge skal lede an i kampen mot plastmonsteret, men statsrådets parti stemte imot vårt forslag. Har regjeringen nå snudd i synet på Miljøpartiet De Grønnes forslag om en internasjonal konvensjon for å regulere plastforurensning?

Statsråd Vidar Helgesen [11:18:05]: Det var all grunn til å stemme imot Miljøpartiets forslag om dette, fordi vi er i gang med en prosess internasjonalt hvor Norge er i førerretet, som kan lede oss dit, men en internasjonal konvensjon kan altså ikke vedtas i Norge. Vi har arbeidet systematisk, først gjennom å få en stor internasjonal rapport som dokumenterer problemet for alle verdens land, som ble behandlet på FNs miljøforsamling i fjor. Den la grunnlaget for at vi kunne fremme forslag om at det må vurderes om eksisterende internasjonale regler er tilstrekkelige. Vi fikk gjennomslag for det. Det var ingen enkel sak å få 170 land med på at det skal vurderes nye internasjonale regelverk. Allerede Obama-administrasjonen var skeptiske til dette forslaget, fordi man ikke nødvendigvis i USA synes at nye internasjonale konvensjoner er en god idé – det er mulig at det kan bli et enda tyngre lass å dra med den nye administrasjonen i USA – men vi fikk i hvert fall gjennomslag for den utredningen. Det betyr at vi jobber systematisk og bygger momentum og bygger tilslutning til større oppmerksomhet og mer effektive tiltak mot plastforsøplingen.

Presidenten: Det åpnes for oppfølgingsspørsmål – først Steinar Reiten.

Steinar Reiten (KrF) [11:19:25]: Jeg vil gi statsråden honnør både for at det blir jobbet aktivt med tiltak for å hindre plastforsøpling langs kysten, og for at tiltak er gjennomført. Statsråden nevnte bl.a. tilskuddsordningen for vraking av fritidsbåter som ett eksempel på det. Så har vi kanskje en av de viktigste ordningene, tilskuddsordningen for tiltak mot marin forsøpling. Jeg forstår at statsråden ikke kan uttale seg om konkrete enkeltprosjekt som jeg var inne på i mitt forrige oppfølgingsspørsmål, men det er likevel innlysende at f.eks. det å klarere et offshore-fartøy for denne typen oppdrag vil være kostnadskrevende. Vi må anta at oppmerksomheten rundt plastforsøpling vil føre til økt aktivitet fra frivillige, og vi må anta at levert plastavfall til forbrenning eller gjenvinning vil øke betraktelig med den effektive måten å rydde avfall på som en f.eks. nå vil prøve ut i Møre og Romsdal. Totalrammen for tilskuddsordningen for tiltak mot marin forsøpling var på 15 mill. kr i 2016. Vil statsråden ta nødvendige grep for å sikre at den totalrammen blir utvidet, hvis det viser seg at økt oppmerksomhet rundt problemet og nye konsept gjør det nødvendig?

Statsråd Vidar Helgesen [11:20:38]: Jeg tror at dette er et område hvor vi må være forberedt på betydelig økt ressursbruk i årene fremover, fordi det er et betydelig økende problem. Vi har doblet tilskuddsordningen til frivillig opprydding i år. Vi har fått på plass bevilgning til tilskuddsordning for kasserte fritidsbåter. Fiskerimi-

nisteren og jeg annonserte nettopp at vi utvider «Fishing For Litter»-ordningen med et nytt mottaksanlegg på Karmøy, hvor altså fiskebåter kan levere inn avfall. Når både teknologier og metoder for plastinnsamling utvikler seg, er det all grunn til å se på videre utvikling av støtteordninger. Her må både myndigheter, produsenter og næringsliv være med og ta ansvar. Det er f.eks. en stor utfordring for norsk sjømatnæring potensielt at det stadig finnes mikroplastbiter i matvarer. Det er blitt funnet i blåskjell langs svenskekysten, det er blitt funnet i sardiner utenfor Japan. Finner man fleecejakken sin i laksefileten, er ikke det god reklame for norsk sjømat. Vi er nødt til å ta tak i dette.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Helga Pedersen (A) [11:22:00]: Mitt spørsmål går til kommunalministeren.

Kommunene har som kjent ansvaret for mange av våre viktigste tjenester til befolkningen – barnehage, skole, helse- og eldreomsorg. Det er særlig innenfor eldreomsorgen vi må sørge for å ruste kommunene til den hverdagen de vil stå i om få år. Stadig flere aktive eldre er en stor ressurs for samfunnet, men vi må også sørge for at kommunene kan utvikle eldreomsorgen med både plasser, teknologi som gjør at flere kan bo hjemme lenger, nok ansatte og riktig kompetanse.

Kommunalministeren har selv vært opptatt av eldreboomen, skal vi tro et utspill i Nationen for noen uker siden. Men selv om vi kan være enig i mye av beskrivelsen av virkeligheten, er vi nok uenige om hvordan vi skal møte utfordringene. For Arbeiderpartiet er styrking av kommunøkonomien helt sentralt.

Før jul fikk vi presentert KS' budsjettundersøkelse for kommunene. Undersøkelsen viser at i nesten halvparten av landets kommuner er budsjettarbeidet mer krevende i 2017 enn det var i 2016. Under denne regjeringen blir det stadig mer krevende å sørge for gode tjenester til befolkningen lokalt, og det skjer – paradoksalt nok – i en situasjon med rekordhøy bruk av oljepenger. Vi er også overrasket over at regjeringen i 2017 kutter i tilskuddsordningen for sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Kommunene planlegger plasser som aldri før, men regjeringen stiller ikke opp – den kutter tilsagnsrammen til Husbanken tilsvarende 700 plasser, som er en nedgang på nesten 30 pst.

Da er mitt spørsmål: Hvorfor prioriterer ikke regjeringen å ruste kommunene for fremtiden og sette dem i stand til å bygge ut eldreomsorgen, både med plasser, med teknologi og med kompetanse?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:24:02]: Regjeringen styrker kommunene, og vi legger til rette for en god og verdig eldreomsorg, både i dag og for fremtiden.

Jeg er enig i representanten Helga Pedersens hovedpoeng, nemlig at vi må satse på kompetanse. Derfor styrker vi kompetansen i eldreomsorgen. Jeg er enig i at vi må satse på teknologi. Derfor legger vi til rette for økt bruk av velferdsteknologi i kommunene. Jeg er enig i at det er nødvendig og riktig å styrke kommuneøkonomien. Det gjør denne regjeringen. Jeg har oversendt et svar til Arbeiderpartiet som dokumenterer at veksten i kommuneøkonomien har vært større under denne regjeringen enn det den var da Arbeiderpartiet regjerte sammen med SV og Senterpartiet. Per innbygger var veksten i kommuneøkonomien i de

åtte årene Arbeiderpartiet styrte, 0,6 pst. i gjennomsnitt. Under denne regjeringen har den vært 1,3. Så er jeg klar over at for mange kommuner er ikke det tilstrekkelig. Man er fortsatt nødt til å prioritere for å skape rom for det viktigste.

Jeg vil gi anerkjennelse og ros til kommunepolitikere som viser både evne og vilje til å lage moderne, gode og fleksible løsninger for sine eldre. Dagens eldre har behov for et fleksibelt tilbud. Det er riktig å legge til rette for god hjemmeomsorg, men også for mer spesialisert omsorg for dem som har behov for det.

Helga Pedersen (A) [11:25:42]: Kommunalministerens bruk av tall er til veldig liten hjelp for dem som står der ute og har oppgaven med å ruste eldreomsorgen for fremtiden. Vi ser at veksten i sysselsettingen i kommunene er om lag halvert under denne regjeringen, og det skjer til tross for at vi har 130 000 ledige i landet, og at behovene i eldreomsorgen og i kommunene øker. Vi ser også at for svært mange kommuner er ikke kommuneopp- legget for 2017 engang nok til å dekke lønns- og pris- veksten. Poenget her er at regjeringen ikke stiller opp med de pengene og virkemidlene som trengs for å møte eldrebølgen. I en situasjon med rekordhøy ledighet, med rekordhøy oljepengebruk og veldig store behov innenfor eldreomsorgen velger regjeringen å kutte i Husbankens rammer til å bygge omsorgsboliger, og man prioriterer 20 mrd. kr i skatteutt framfor å ruste kommunene for fremtiden. Hvorfor er skatteutt viktigere enn eldreomsorg for denne regjeringen?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:26:46]: Eldreomsorg er viktigst. Det å satse på god velferd for våre innbyggere er viktigst. I tillegg har vi styrket både kommuneøkonomien og helsebudsjettene – ja, det er faktisk slik at helsekøene har gått ned, og ventetidene er blitt kortere under denne regjeringen. Det var det motsatte som skjedde da Arbeiderpartiet styrte. Så er vi også opptatt av å legge til rette for arbeidsplasser og for verdiskaping. Vi trenger å skape verdier for å kunne satse mer på velferd i årene fremover.

Så merker jeg meg at representanten Helga Pedersen advarer mot å bruke tall. Men hvem var det som reiste rundt i hele Norge i 2013 med skremser om hva som ville skje hvis det ble en ny borgerlig regjering? Jo, det var nettopp representanten Helga Pedersen. Representanten Helga Pedersens skremser er gjort til skamme av denne regjeringen. Representanten var bl.a. i Finnmark og fortalte hvor mange millioner finnmarkskommunene ville miste med Høyre i regjering. Det er det motsatte som er skjedd. Det ble kutt under de rød-grønne. Det har vært vekst med borgerlig regjering.

Presidenten: Det åpnes for ett oppfølgingsspørsmål – fra Lise Christoffersen.

Lise Christoffersen (A) [11:28:03]: Jeg synes statsråden kan sammenlikne Arbeiderpartiet 2017 med regjeringa 2017 og ikke regjeringa etter 2013 med Arbeiderpartiet før 2013. Det blir ikke direkte sammenliknbart.

Jeg registrerer at heller ikke statsråd Sanner ønsker å løpe fra det faktum at Høyre-Fremskrittsparti-regjeringas bevilgninger til kommunene har direkte betydning for kva-

liteten på eldreomsorgen. Jeg var også en av dem som reiste rundt i landet før valget i 2013 med tall fra statsråd Sanners eget departement, som viste at 14 av 21 kommuner i Buskerud ville få mindre penger med Høyre enn med Arbeiderpartiet, bl.a. til eldreomsorg. Da sa Høyre, ganske riktig, at det var skremselspropaganda, men virkeligheten ble altså verre. Fylkesmannen viser nå at hele 17 av 21 kommuner i Buskerud har fått kutt i frie inntekter i 2017. Hele tolv kommuner får en realnedgang i samla inntekter, og Nedre Eiker er en av dem. De har ikke råd til å bygge sykehjem. Jeg lurer på hva statsråden egentlig har å si til de eldre i Nedre Eiker som ikke får den omsorgen og den tryggheten de har krav på.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:29:10]: Det spørsmålet har representanten stilt meg tidligere. Jeg har stor respekt for lokalpolitikere som hver eneste dag jobber med å få budsjettene til å gå opp. Jeg vet hvor krevende det er, og det må prioriteres i Kommune-Norge. Men det er faktisk slik at kommuneøkonomien har vokst mer med Høyre og Fremskrittpartiet i samarbeid med Kristelig Folkeparti og Venstre enn det den gjorde i de åtte årene da de rød-grønne satt med regjeringsmakten.

Arbeiderpartiet i opposisjon har alltid mer penger. Arbeiderpartiet har alltid mer penger til det meste, og samtidig kritiserer de regjeringen for å bruke for mye penger. Jeg mener vi må sørge for at kommunene har en god og forutsigbar kommuneøkonomi. Vi må også, som representanten Helga Pedersen var inne på, satse på kompetanse, kompetente medarbeidere som kan gi trygg omsorg til de eldre. Så ser vi at mange kommuner, deriblant Nedre Eiker, nå rustet seg for fremtiden og sørger for at man får en større kommune, slik at man får sterkere fagmiljøer som kan gi innbyggerne gode velferdstjenester også i tiårene som kommer.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:30:20]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den elektroniske spørsmålslisten.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten André N. Skjelstad til kommunal- og moderniseringsministeren, vil bli tatt opp av representanten Sveinung Rotevatn.

Spørsmål 11, fra representanten Kåre Simensen til forsvarsministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 13, fra representanten Else-May Botten til landbruks- og matministeren, vil bli besvart av olje- og energiministerens på vegne av landbruks- og matministeren, som er bortreist.

Spørsmål 14, fra representanten Terje Aasland til ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU,

vil bli besvart av klima- og miljøministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten André N. Skjelstad til kommunal- og moderniseringsministeren, vil bli tatt opp av representanten Sveinung Rotevatn.

Sveinung Rotevatn (V) [11:30:45]: «Statsråden mottok nylig en rapport fra Vista Analyse som viser at delingsøkonomien vil gå fra å utgjøre ca. 500 mill. kroner i 2015 til om lag 40 mrd. kroner i 2025. Delingsøkonomien kan også medføre at mange av tjenestene som i dag utføres av bl.a. kommunene, kan leveres med lavere kostnader og bedre kvalitet. Forutsetningen er at man legger til rette for økt gründerskap innen kommunale oppgaver som helse- og omsorgstjenester.

Vil statsråden være en pådriver eller brems for en slik utvikling?»

Statsråd Jan Tore Sanner [11:31:43]: I årene som kommer, vil oljeinntektene gå ned, og helse- og omsorgsutgiftene vil gå opp. Innbyggerne forventer også større valgfrihet og mer individuelt tilpassede tjenester. Denne utfordringen krever nytenkning og gründerskap. Jeg er derfor enig med representanten i at det må tenkes nytt, og at vi må være pådrivere for nye løsninger som kan gi økt valgfrihet, høyere kvalitet og lavere kostnader.

Delingsøkonomien kan gi nye muligheter. Den kan gi bedre tilbud for forbrukerne, og den kan fremme produktivitet og nytenkning. Samtidig kan det være utfordringer knyttet til lovregulering og til arbeidsmarkedet.

Regjeringen er opptatt av å finne den riktige balansen mellom å ta hensyn til samfunnsmessige viktige verdier og å åpne for innovasjon. Rapporten fra Vista Analyse gir oss mer bakgrunnsinformasjon, mer kunnskap. I tillegg har regjeringen satt ned et utvalg for å se nærmere på delingsøkonomien. Dette utvalget leverte sin utredning 6. februar, og denne skal sendes ut på høring. Vi vil nå gå gjennom de vurderingene som ligger i utredningen, og innspillene som kommer gjennom høringen.

Regjeringen ønsker å støtte opp om gründere. For kort tid siden deltok statsministeren, næringsministeren og jeg sammen med flere statsråder på et nyttig møte med en rekke gründere for å høre mer om utfordringene og mulighetene.

Mange kommuner involverer i dag frivillige, ideelle og private aktører til å utvikle gode tjenester for innbyggerne. Jeg har tro på at vi kan støtte videre opp om dette arbeidet, og har bl.a. utviklet veiledere og inspirasjonshefter for kommuner som ønsker å samarbeide med frivillige, eller som ønsker å tilby brukervalg i de kommunale tjenestene. Vi vil også om kort tid offentliggjøre et idéhefte for kommuner som ønsker å samarbeide med sosiale entreprenører. Jeg vil understreke at det er kommunene selv som har ansvaret for organiseringen av kommunale oppgaver, men vi kan legge godt til rette for at det kan brukes både frivillige, ideelle og private for å skape bedre tjenester til innbyggerne.

Sverre Myrli hadde her overtatt presidentplassen.

Sveinung Rotevatn (V) [11:34:00]: Eg takkar for svaret. Det er godt at statsråden seier han vil vere ein pådriver, og dette idéheftet som det blir vist til, høyrer ut som ein god idé.

Så er det openbert at delingsøkonomien medfører ein del utfordringar, men også nye moglegheiter. Utfordringar er det jo mange som er opptekne av – statsråden nemnde nokre av dei. Eg er mest oppteken av å sjå moglegheitene, også moglegheitene innanfor sektoren som statsråden har ansvaret for. Eg les vel også rapporten til dette utvalet til regjeringa, som det blir vist til, slik at dei der i høgste grad legg vekt på moglegheitene.

Så er spørsmålet kva for oppgåver ein kan sjå for seg som i dag blir utførte, som kan skape rom for ny næringsverksemd. Eg tenkjer at det er mogleg å sjå for seg ei utvikling der iallfall ein del heimhjelpstenester kan bli supplerte eller bli erstatta av ulike delingsmodelløysingar, f.eks. tilbydarar av måltid, reinhald, transporttenester m.m. Er statsråden einig i at dette kan vere område og tenester som er aktuelle for det vi no snakkar om? Og ser han eventuelt andre område der delingsøkonomien kan spele ei nyttig rolle innanfor kommunal sektor?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:35:09]: Jeg er helt enig i at vi skal se etter mulighetene, og det er nok av dem som er opptatt av å tegne skremmebilder av hva som skjer. Samtidig må vi selvsagt være opptatt av å ivareta arbeidstakerrettigheter og også sikre skatteinntekter til det offentlige.

Men jeg er helt enig i at eldreomsorg er et område hvor det åpner seg nye muligheter. Jeg kjenner til en kommune som nå bruker et nettbrett for å handle matvarer. Det gjør bl.a. at hjemmehjelpen ikke bruker 30 minutter på å gå i butikken, men at den eldre og hjemmehjelpen sammen kan gå igjennom hva som skal handles, og så bringes matvarene hjem til den eldre som har behov. Det er et eksempel på hvordan hjemmehjelpen også kan få mer tid til andre og mer tid til dem man har ansvaret for. Jeg er overbevist om at ny teknologi kan gi mer verdighet og mer trygghet for eldre, og det vil også bidra til at vi kan gi mer omsorg til flere.

Sveinung Rotevatn (V) [11:36:16]: Eg takkar igjen for svaret og for eit godt eksempel.

I denne rapporten som spørsmålet tek utgangspunkt i, frå Vista Analyse, vektlegg ein at offentlege reguleringar kan vere ein av dei store usikkerheitsfaktorane for kor stort omfang delingsøkonomien kan få framover – jo meir regulering, jo mindre omfang er nok hovudregelen.

Den mest aktuelle problemstillinga vi står overfor, er jo knytt til lovlegheita av tenester som i større eller mindre grad er regulerte, f.eks. transporttenester og overnatting. Men utgangspunktet mitt for spørsmålet er å sjå på kva konsekvensar ein større delingsøkonomi kan ha på grunderskap og nye arbeidsplassar innanfor kommunale oppgåver. Og då er spørsmålet om statsråden i dag ser regelverk, lovkrav osv. som kan stå i vegen for å utvikle eit større mangfald, utan at han med det treng å gå inn for verken å styrkje eller fjerne dei.

Statsråd Jan Tore Sanner [11:37:14]: Det finnes det

helt sikkert mange eksempler på, fordi dagens regelverk og dagens lover er tilpasset en litt annen tid. Derfor er det viktig at vi som politikere må forstå hva som skjer, og vi ser nå at den teknologiske utviklingen går raskere og også bredere enn tidligere. Hvem hadde trodd for 10–15 år siden at det var en digital plattform som skulle utfordre taxinæringen eller hotellnæringen? Vi ser at dette skaper utfordringer, men jeg ser også at det ligger mange muligheter i det.

Vi går igjennom på flere områder også regelverket, for å tilpasse regelverket til en digital fremtid. Et område som jeg har ansvaret for, er plan og bygg, og når vi nå skal ha en digital plattform for byggesøknader, er det klart at hele regelverket også må tilpasses at det kan automatiseres og kan digitaliseres. Det betyr at regelendringene også må følge den teknologiske utviklingen som vi er inne i.

Spørsmål 2

Lise Christoffersen (A) [11:38:30]: «Høyre- og Fremskrittsparti-regjeringen snakker mye om behovet for omstilling i norsk næringsliv, men resultatene uteblir. Det skapes nesten ikke jobber i privat sektor. Regionale utviklingsmidler har tidligere vært et viktig virkemiddel for fylkeskommunene i rollen som regional utviklingsaktør, bl.a. i Buskerud, men Høyre og Fremskrittspartiet har konsekvent valgt å kutte i disse midlene.

Har statsråden oversikt over hvilke konsekvenser denne kuttpolitikken har fått for utviklingen av nye arbeidsplasser i Buskerud?»

Statsråd Jan Tore Sanner [11:39:02]: I en tid som krever omstilling og bedre bruk av ressursene, prioriterer regjeringen mer av innsatsen der vi vet at den virker. Vi bruker større ressurser på tiltak som brede deler av næringslivet etterspør: bedre veier, økt satsing på innovasjon og forskning og lavere skatter. Satsingen på samferdsel, skatte- og avgiftslettelser, differensiert arbeidsgiveravgift, god vekst i kommuneøkonomien, helsetjenester, utdanning, forskning og innovasjon har stor betydning for en god regional utvikling og regional balanse.

Bevilgningen til fylkesveier har økt med 1,3 mrd. kr i perioden 2013–2017. Denne økningen er alene 830 mill. kr større enn reduksjonen i regionale utviklingsmidler i perioden. I tillegg kommer en kraftig vekst i de samlede samferdselsinvesteringene over Samferdselsdepartementets budsjett.

Buskerud får 28,8 mill. kr i regionale utviklingsmidler i 2017. Dette er en liten økning fra 2016, men ja, det innebærer et kutt på 10 mill. kr fra 2013. Men i samme periode har rammen til opprustning og fornying av fylkesveier i Buskerud økt med 78 mill. kr, altså 68 mill. kr mer enn kuttet i regionale utviklingsmidler. I denne stortingsperioden har Buskerud fått en samlet bevilgning til opprustning og fornying av fylkesveinetten på 276 mill. kr og samlet bevilgning til regionale utviklingsmidler på 119 mill. kr.

Bare for få dager siden kom en gladnyhet som får positive ringvirkninger for Kongsberg og Buskerud. Regjeringen har inngått et strategisk samarbeid med Tyskland om anskaffelse av ubåter. Tyskland bekrefter at de vil anskaffe missiler fra norsk industri. Dette vil være med på å sikre

norske arbeidsplasser i lang tid fremover, både i Kongsberg og hos en rekke underleverandører. Naval Strike Missile, NSM, er et norskprodusert sjømåls- og kryssermissil fra Kongsberg Defence Systems. Verdien av fremtidige salg av NSM til Tyskland vil alene kunne komme opp i 10 mrd. kr.

Representanten spør hvilke konsekvenser regjeringens politikk har fått for utviklingen av nye arbeidsplasser i Buskerud. Nyetableringstakten har økt etter regjeringsskiftet. Nyetableringstakten er antall nyetablerte foretak i løpet av ett år delt på antall foretak per 1. januar samme år. Mens den for Buskerud i perioden 2010 til 2013 i gjennomsnitt lå på 12,3 pst., gikk den opp til i gjennomsnitt 13,0 pst. for perioden 2014 til 2015. Ser vi landet under ett, har det vært en enda sterkere vekst i nyetableringen etter regjeringsskiftet. Buskerud har også en lavere arbeidsledighet enn landsgjennomsnittet.

Lise Christoffersen (A) [11:42:09]: Det var underlig å høre statsråden snakke så mye om fylkesveier når spørsmålet gjaldt regionale utviklingsmidler. Men for å ta tak i den enden: Fjellregionsamarbeidet er et politisk nettverk for kommuner, regionråd og fylkeskommuner i Sør-Norge, hvor også Buskerud er med, og Fjellregionsamarbeidet har vært veldig tydelig i sine tilbakemeldinger til regjeringa. De er bekymret over det de kaller en klar sentralisering av nasjonale ordninger med begrensninger i muligheter for lokale og regionale tilpasninger, og de ber Høyre og Fremskrittspartiet om å øke, ikke svekke, de regionale utviklingsmidlene. De sier også at det er foreslått at store summer skal gå til fysisk infrastruktur som fylkesveier. Fjellnettverket er sterkt undrende til denne typen dreining av virkemidler. At det blir satt likhetstegn i effekt mellom relativt små, men viktige midler til utviklingsoppgaver og vedlikehold og investering til fylkesveier, er knapt til å forstå, sier Fjellnettverket. Hvorfor har Høyre så liten tillit til hva lokale og regionale folkevalgte sier om situasjonen i sitt område?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:43:23]: Representantens spørsmål gjaldt antall nyetablerte bedrifter og arbeidsplasser. Når jeg reiser rundt om i Norge – og jeg reiser mye – er det sjelden at bedrifter tar opp med meg behovet for flere regionale utviklingsmidler, men svært ofte er det behov for bedre veier, både riksveier og fylkesveier. Når man sitter i regjering, må man prioritere. Vi har valgt å prioritere satsing på fylkesveier. Det gjør at vi har flyttet noen midler fra regionale utviklingsmidler til en sterk økning til fylkesveiene. Jeg viste i mitt innlegg at Buskerud har fått en liten økning i de regionale utviklingsmidlene for 2017 og fått en sterk økning i bevilgningene til fylkesveier de senere år. Når det gjelder bevilgningene til fjellsatsing, er den videreført på samme nivå, nemlig 10 mill. kr per år – som den var da de rød-grønne satt i regjering. I tillegg liberaliserer vi slik at det blir mer rom for utmarksforvaltningen og satsing i fjellregionene.

Lise Christoffersen (A) [11:44:34]: Igjen forundrer det meg hvor stor avstand det er mellom det som sies fra sentralt hold, og det som sies fra lokalt og regionalt hold når det gjelder næringsutvikling. Det virker som om regjeringa har problemer med å anerkjenne at det finnes

masse ressurser, verdier og kunnskap spredt over hele landet som sammen bør få lov til å bidra til den nasjonale omstillingen vi trenger. Når Buskerud fylkeskommune påpeker kutt på 20 pst. i regionale utviklingsmidler, sier de at enda viktigere er faktisk den dreiningen som har vært i bruken av de resterende midlene. Der har man også mistet muligheten til å fortsette det verdifulle, velfungerende samarbeidet som har vært mellom Buskerud og kommunene – for utvikling av lokalsamfunnet og arbeidsplasser i alle deler av fylket. Tror Høyre at det som sies fra fagfolk og politikere i Buskerud om at det er en negativ utvikling, er sant? Hvis ja, vil statsråden vurdere å høre på dem og reversere kutt i regionale utviklingsmidler?

Statsråd Jan Tore Sanner [11:45:44]: Igjen: Utgangspunktet for spørsmålet handlet om arbeidsplasser. Jeg viste til at det har vært økt nyetableringstakt både nasjonalt og i Buskerud etter regjeringsskiftet. Det bedriftene og arbeidsplassene etterspør, er bedre veier, og det prioriterer også denne regjeringen.

Så er det jo slik at Buskerud fylke kan omprioritere på sitt eget budsjett. Buskerud og fylkeskommunene har også fått vekst i sine budsjetter under denne regjeringen, og hvis det er slik at man lokalt og regionalt mener at regionale utviklingsmidler er det viktigste å satse på, er det fullt mulig for Buskeruds egne politikere å prioritere det. Det er ikke slik at alt må komme fra staten, og at alt må detaljstyres fra staten. Det er rom for lokale og regionale politikere til å prioritere det man lokalt og regionalt mener er det aller beste.

Spørsmål 3

Karianne O. Tung (A) [11:46:53]: «Ny Sluppen bru på riksvei 706 i Trondheim inngår i Miljøpakken og forutsettes delvis bompengefinansiert. Utbyggingen vil løse en betydelig trafikkutfordring i og rundt Trondheim. Miljøpakken vil forskuttere byggingen, men Statens vegvesen har satt foten ned til etter at ny NTP er vedtatt av Stortinget, noe som betyr utsettelse av den nye brua i flere år.

Kan statsråden garantere at en ny Sluppen bru er en del av ny NTP så Miljøpakken kan forskuttere byggingen?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:47:30]: Jeg antar at representanten Tung egentlig er såpass drevet i politikk at hun vet at vi ikke kan forskuttere noe som helst i en stortingsmelding som ennå ikke er behandlet, og heller ikke lagt fram. Men det jeg kan love, er at det skal bygges mer vei og mer jernbane i dette landet i årene framover enn det vi har sett tidligere. Vi skal sørge for at en større andel av statsbudsjettene blir innrettet mot infrastruktur. Så sjansen for at flere veiprosjekter blir realisert også i Trondheim, har aldri vært større enn nettopp med dagens regjering.

Så er det litt rart å høre at et prosjekt kan bli utsatt i mange år, med det argumentet at det er et par måneder til NTP blir framlagt. Det er ingen harmoni i at noe blir utsatt i mange år bare fordi Stortinget skal gjøre vedtakene nå, før sommeren. De vedtakene må Stortinget gjøre, og da vil representanten Tung og alle andre i Stortinget få lov til å

være med og påvirke både rekkefølge, omfang og innhold i Nasjonal transportplan. Men det skal bygges mer enn noen gang. Sluppen bru burde vel egentlig vært bygd for lenge siden, vil mange si, men det ble aldri prioritert under forrige regjering. Det har klart nærmet seg byggestart med dagens regjering.

Karianne O. Tung (A) [11:48:40]: Strekningen Sluppen–Stavne ligger inne som et prosjekt i gjeldende NTP, som ble vedtatt under den rød-grønne regjeringen, og er således et prioritert prosjekt for Arbeiderpartiet. Det er Statens vegvesen i Midt-Norge som kontant vil avvente å inngå kontrakter for videre prosjektering og byggeplanlegging inntil Nasjonal transportplan er vedtatt. Og sist undertegnede sjekket, er det statsråden som er øverste leder av Statens vegvesen, og som også har anledning til å gi Statens vegvesen mulighet til å si til Miljøpakken at brua kan forskutteres. Nå hører jeg at statsråden ikke vil garantere for framtiden til brua. Det synes jeg er veldig synd at han ikke vil, for dette er den største flaskehalsen i Trondheim og har vært det i mange, mange år. Er det sånn at regjeringen nok en gang snur opp ned på lokale og regionale prioriteringer, og at Sluppen bru nå er sendt langt ut i framtiden, og ikke vil bli realisert?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:49:41]: Jeg tror en skal være arbeiderpartipolitiker for å klare å konkludere sånn ut fra det jeg sa, for det jeg sa, var at vi skal legge fram dette om kort tid. Da skal Stortinget gjøre prioriteringene og vedtakene, og da er det helt unaturlig at jeg står og lekker fra et dokument som en ikke engang har vedtatt. Det er noe annet å si at vi planlegger å skyve ut, og det er heller ikke det samme som å si at vi planlegger å vedta det nå. Det er rett og slett måten Nasjonal transportplan håndteres på. Det trodde jeg en representant som Tung visste, som selv har vært med i et parti som, inntil nylig, har lagt fram to nasjonale transportplaner.

Så er det litt interessant å høre at dette prosjektet, som de selv ikke la fram i første periode, nå angivelig skulle være byggeklart i tråd med de vedtak vi hadde. Nei, de føringene lå ikke der fra Arbeiderpartiet, og jeg minner om at Arbeiderpartiet bidro til å underfinansiere sin egen nasjonale transportplan så fort den ble lagt fram. Dagens regjering måtte øke veibevilgningene med over 1 mrd. kr for å sørge for at det var god framdrift på mange prosjekter, men Sluppen bru var ikke av de prosjektene som var prioritert fra Arbeiderpartiet med hensyn til å komme i gang nå. Vi er ikke engang ferdig med reguleringsplanen lokalt, og derfor er det ikke noen grunn til å si at en kunne satse på alt en gjorde nå.

Karianne O. Tung (A) [11:50:52]: Ifølge orienteringen som Miljøpakken har gitt til politikerne i Trondheim og til Statens vegvesen – også gitt av Statens vegvesen – sier Statens vegvesen at det ikke er reguleringsplanen som er forsinket, men det er Statens vegvesen selv som vil avvente å inngå kontrakter, nettopp på grunn av manglende signaler i forbindelse med NTP.

Så er det interessant at statsråden er mer opptatt av å snakke om representanten Tung enn av å snakke om Sluppen-brua. Men for å snakke om Sluppen-brua: Det er selvfølgelig en utfordring for prosjektet Sluppen–Stavne, som i mange andre veiprojekter, at kostnadene i prosjektet

øker. Kostnadene i prosjektet har gått fra 565 mill. kr til 935 mill. kr. Da lurer jeg på: Hva gjør statsråden for å sørge for at kostnadene i prosjektet kan gå ned, men at kvaliteten holdes på tilsvarende nivå som i det prosjektet som ligger nå?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:51:43]: Med fare for å gjenta meg selv påpeker jeg at inntil NTP er lagt fram, kommenterer vi verken bekreftende eller avkreftende til veiprojekter. Så selv om jeg mistenker at representanten Tung nå planlegger å gå ut og komme med såkalte lekkasjer, er det ikke kommet noen lekkasjer. Det jeg har lagt vekt på i mitt svar, er at det skal brukes mer penger på å bygge vei enn noen gang før. Det betyr at alle veiprojekter vil stå nærmere å kunne realiseres.

Men representanten Tung peker jo selv på noen faktorer her, nemlig at kostnadene har gått opp. Slike ting må en håndtere. Jeg minner om at reguleringsplanen ikke er ferdig ennå. Det er litt rart av representanten Tung å påstå at et veiprojekt blir mange år forsinket, når reguleringsplanen ennå ikke er vedtatt, og NTP skal jo vedtas lenge før reguleringsplanen er klar. Da er det ikke en sammenheng mellom kritikken og fakta i saken.

Vi har gjort veldig mye for å prøve å få kontroll på kostnadsveksten. Blant annet har vi opprettet Nye Veier, som går kritisk inn i mange prosjekter for å se hvordan kostnadene kan gå ned. Jeg registrerer at Arbeiderpartiet stort sett har protestert og stemt imot alle våre forslag til å redusere kostnader, mens de nå i Stortinget ber om å få lavere kostnader. Det henger ikke sammen.

Spørsmål 4

Kåre Simensen (A) [11:53:07]: «Tidligere var det praksis med at nye tidstabeller på flyanbudsruter ble sendt på høring før de blir endelig bestemt. I forbindelse med nye kontrakter for ruteflygning i Nord-Trøndelag og Nord-Norge gjeldende fra 1. januar 2017 gikk regjeringen vekk fra denne praksisen.

Hva var bakgrunnen for denne praksisendringen, og synes statsråden fortsatt dette er klokt, sett i lys av all misnøyen med de nye tidstabellene?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:53:39]: Det har vært en god prosess rundt konkurranseutsetting av FOT-rutene både i Sør-Norge og i Nord-Norge. Sør-Norge hadde akkurat de samme rammene som Nord-Norge. Jeg registrerte ikke at Arbeiderpartiet syntes det var problematisk da, men jeg registrerer at Arbeiderpartiet har hatt en annen strategi for å svartmale situasjonen i Nord-Norge. Det har vi også sett i interne e-poster fra arbeiderpartifolk, med oppfordringer til andre om at nå må alle gå ut og kritisere regjeringen. Jeg kan framskaffe kopi, hvis det er ønskelig. Jeg synes ikke det er en konstruktiv måte å sørge for et best mulig flytilbud i distriktene på.

Vi bruker mer penger nå enn i 2013 på å opprettholde FOT-rutetilbudet. Det er flere flyavganger og flybevegelser på de 30 minste flyplassene i dag enn det var da Arbeiderpartiet styrte. Men det å sørge for at vi får til et best mulig rutetilbud framover, handler ikke om at departementet skal være involvert i høring etter at Widerøe har lagt fram

sitt ruteopplegg, siden det var Widerøe som vant. Vi mener det hadde vært mye bedre med direkte kontakt mellom dem som skal bruke flyrutene, og dem som skal levere disse. Det er jo nettopp det som har skjedd, for istedenfor å ha et høringsopplegg der staten skal være en mellommann, har vi oppfordret alle til å ha direkte kontakt med Widerøe. Vi ser jo at resultatene har kommet. Jeg opplever ikke den samme kritikken nå som før – rett og slett fordi Widerøe gjennom de innspillene de har fått, også har endret på ruteopplegget.

Widerøe kom til oss og sa at også departementet må endre på noe i de bestillingene vi har hatt, for at Widerøe skal kunne levere et enda bedre tilbud enn det de hadde i sitt første utkast. Der gjorde vi de endringene som Widerøe ønsket, og da ser vi jo at det vil være enda flere avganger enn det Widerøe først skisserte. Vi får løst stort sett alle de utfordringene som en pekte på, og dermed synes jeg egentlig at den oppdaterte måten å gjennomføre høringen på, nemlig direkte mot Widerøe, har fungert mye bedre enn sånn som det har vært tidligere. Det må jo være resultatet som teller, ikke at det skal være byråkrater involvert i alle prosesser.

Kåre Simensen (A) [11:55:44]: Svaret var som forventet. Jeg oppfatter det svaret dit hen at dette er Arbeiderpartiets skyld. Men folk – ikke vi i Arbeiderpartiet – er faktisk forbannet og frustrert over de forslagene som er kommet, og det ber jeg om respekt for. Vi i Arbeiderpartiet er folkevalgte, og vi målfører dette videre til departementet og andre som er med i beslutningsprosesser. Man har lukket ørene for å lytte til folk. Det synes jeg er politisk dårlig håndverk, og det er litt derfor spørsmålet reises i dag. Det å da snakke om at det er god kontakt mellom dem det gjelder – det er det slett ikke, nettopp på bakgrunn av frustrasjonen og forbannelsen fra dem som skal reise. Så det er ikke blitt veldig mye bedre flyruter, tvert imot, det er fortsatt dårligere forbindelser på mange områder. Blant annet er lørdagene nesten helt fri for fly i Nord-Norge, i hvert fall i Finnmark. Også da er det behov for å reise, men den muligheten er tatt bort gjennom den prosessen som nå har vært. Så det å da si at dette er bra, synes jeg er dårlig håndverk, for å si det rett ut.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:56:51]: La meg prøve å ta tiradene i tur og orden. Jeg pekte på at Arbeiderpartiet har hatt en kampanje internt i sitt parti for å lage mest mulig misnøye rundt flyrutetildelingen. Jeg har sett kopi av en e-post som ble sendt ut, mellom Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter. Ut og skyld på regjeringen, var budskapet. Og da sier jeg at jeg synes ikke det er konstruktivt. Hvis en mener at Widerøe kan levere et bedre flytilbud, må en kontakte Widerøe, som faktisk setter opp rutene. Vi har hatt klare krav til hvordan dette skal fungere. Det fungerte veldig godt i Sør-Norge, og der har jeg ikke registrert at Arbeiderpartiet har satt i gang en sånn kampanje. Det har vært mer misnøye i Nord-Norge.

Det som er poenget, er at da Widerøe kom med sitt første ruteforslag, var det mange negative tilbakemeldinger, men mye av dette er jo justert. Da er mitt spørsmål tilbake til representanten: Hvilke ruter er det nå han mener ikke er gode nok, i forhold til de endringene som Widerøe har foreslått?

Kåre Simensen (A) [11:57:50]: Jeg kan jo starte med lørdagsrutene. Ut fra det jeg har sett i den nye tabellen, er det to avganger i hele Finnmark: én til Alta og én til Hammerfest. Og det er faktisk behov for å reise internt i fylket på lørdager. En kan jo selv tenke seg, med utgangspunkt i været: Hvis det er dårlig og en har kommet seg til Alta, som er stamflyplass, på en fredag og flytilbudet er stengt, så må en sitte og vente til langt ut på søndag for neste fly går. Vi er gode til å vente – det er sant nok, og vi blir bare bedre – men jeg synes det er ganske interessant å høre på statsråden, at man liksom hele tiden fører dette inn mot Arbeiderpartiets misnøye. Det er faktisk folks misnøye, og jeg synes den respekten, gjennom det å lytte til folk, er totalt fraværende hos statsråden i dag.

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [11:58:40]: Jeg har reist mer i Finnmark enn de fleste samferdselsministre før meg nettopp for å lytte til folk. Jeg har reist såpass mye i Nord-Norge at samferdselsråden i Troms mente jeg burde være mer i Oslo. Det syntes jeg var en ganske interessant kommentar da jeg kjørte E10 for en tid tilbake.

Men det er jo nettopp den runden som har vært mellom Widerøe og aktørene, som har vært viktig. Da snakker man jo direkte med leverandøren. Det er åpenbart at representanten Simensen ikke har fått med seg den runden, men det er der han burde kanalisere energien sin, for det er de som leverer dette. Widerøe har en minimumsbestilling, og den er stort sett den samme som da Arbeiderpartiet styrte. Og så har Widerøe hatt en del tilbud utover minimumsbestillingen, men der har det vært endringer. Noen steder er det mange flere avganger nå enn før. Andre steder er det færre, rett og slett fordi det ikke har vært nok passasjerer til å forsvare det. Men minimumskravene er stort sett de samme. Og da må en jo gå på dem som leverer tjenesten, og si at her er det et tilbud som Widerøe kunne fått mange reisende på, men som de i dag ikke dekker. Og da vet vi at Widerøe ville levere flere tjenester, for de er opptatt av å tjene penger og ha passasjerer.

Spørsmål 5

Rigmor Aasrud (A) [11:59:51]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til samferdselsministeren:

«En rekke områder i Norge er fortsatt uten bredbåndsdekning, og i min hjemkommune er det flere som opplever at mobildekningen er omtrent fraværende. Dette hindrer etablering av både boliger og bedrifter og bidrar til sentralisering. Regjeringens ambisjoner på området synes å være betraktelig lavere enn det som ble uttrykt i forrige periode av de partiene som nå utgjør regjeringen i forrige periode.

Hvilke planer har statsråden for at moderne kommunikasjonsformer kan brukes i hele landet?»

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [12:00:23]: Utviklingen av digitale kommunikasjonsformer er utrolig viktig, og denne regjeringen har hatt en veldig offensiv strategi for det. Hvis representanten Aasrud ikke har fått det med seg, ble det lagt fram en stortingsmelding, av Kommunaldepartementet, nettopp for å se på bruk av digitale verktøy i offentlig sektor, men også utbygging av infrastrukturen

for å støtte opp om dette. Det ville også ha gjort at vi fikk enda bedre dekning i regioner og i distrikt.

Det er litt rart å høre påstanden om at vi har en lavere uttalt ambisjon enn forrige regjering. Jeg skulle gjerne likt å høre hvilken ambisjon den forrige regjering uttalte, så skal vi sammenligne med den som dagens regjering har, så det håper jeg hun kommer tilbake til i oppfølgingsspørsmålet.

Vår målsetting er at vi skal ha en god digital dekning over hele landet. Det er viktig for å kunne sørge for at næringsliv etablerer seg i hele landet, at folk synes det er attraktivt å bo, at en får alt fra høgskoler til barneskoler og barnehager som kan koble seg opp digitalt og sørge for at en fungerer som en del av hele samfunnet, for stadig mer av virksomhetene våre og stadig mer av gjøremålene våre skjer nettopp digitalt.

Det er litt rart å høre påstanden – ja, det er riktig at mange steder er det ikke godt nok, men veldig mange steder er det betydelig mye bedre enn det var før, og ingen steder har det blitt dårligere.

Når det gjelder dekning på 100 megabyte fiber, f.eks., har det gått opp fra 63 pst. dekning til 78 pst. dekning på tilkobling over 100 megabyte på fire år. Hvis en mener at det er for dårlig i dag, var utgangspunktet enda verre, og veksten er nå mye bedre enn den har vært. Det tyder på at ting går i riktig retning, selv om vi ikke er i mål.

Når det gjelder hjemfylket til Aasrud, er det et område som virkelig var i bakleksa under forrige regjering, men der veksttakten er mye høyere nå, og der en faktisk holder på å ta igjen landsgjennomsnittet. Selv om jeg kan være enig i at ting ikke er godt nok, ser vi at det aldri har vært grunnlag for å være mer optimistisk enn nå med tanke på å få en god dekning også der. Når det f.eks. gjelder 4G-dekning, var dekningen i Oppland 9 pst. i 2013, og den er 91 pst. i 2016. Det er ikke tall som tyder på at Oppland har blitt nedprioritert på noen måte. Tvert imot er det tall som tyder på at Oppland ikke var prioritert før 2013, mens en nå virkelig har sett at utviklingen går bra. Jeg har stor medfølelse – hvis jeg kan bruke det ordet – med de som sitter og ikke har opplevd å få den dekningen som naboen har i dag, som verken er koblet opp på 4G eller på fiber. Men nettopp fordi vi gjør den jobben vi gjør, ser en en vekst som er langt bedre enn det den har vært tidligere. Derfor er mulighetene for å få innfridd dette raskere med dagens flertall i Stortinget enn med tidligere.

Rigmor Aasrud (A) [12:03:41]: Jeg takker for så vidt statsråden for svaret. Jeg regner med at han er veldig glad for de 10 mill. kr som Stoltenberg-regjeringen bevilget i 2013 i Oppland for å øke dekningsgraden der. Det står i sterk kontrast til de 56 000 kr som har kommet i år. I tillegg hadde man muligheten til å bruke de regionale utviklingsmidlene som vi nå akkurat har hørt at kommunalministeren har sagt er kuttet. Det er bra at det skjer noe i Oppland også.

Det er områder i Gran og Jevnaker kommuner, som ligger rett ved E16, som ikke engang har mobildekning. Mitt spørsmål er: Er statsråden bekymret for at det er med på å hindre bosetting i kommuner som våre, og hva vil statsråden konkret gjøre med det?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [12:04:30]: Det er mulig jeg snakket for lenge, slik at noen av hovedargumentene

forsvant i mengden av andre gode argumenter. Men ja, vi er opptatt av dette. Det var det jeg prøvde å ha som hovedmål å kommunisere, og at styrkingen av både fiber- og mobildekningen er mye bedre nå enn den var før. Hvis det var sånn at en hadde en veldig satsing under forrige regjering, og den har forsvunnet helt under dagens regjering, kunne jeg i hvert fall ha forstått argumentene til representanten Aasrud. Jeg minner om at i perioden 2011–2013 fikk Oppland 18,6 mill. kr til utbygging av fiber. I årene 2014–2016, en treårsperiode, det også, har de fått 26,7 mill. kr og altså fått en økning på 30–40 pst. i bevilgninger fra staten til dette, samtidig som vi har gjort det mer interessant for de kommersielle selskapene å investere i dette. Det er riktig at det er 9 pst. av fylket som ennå ikke har 4G-dekning, men det er 91 pst. som har det – i motsetning til da Aasrud var statsråd, da det var 9 pst. som hadde dekning, og 91 pst. som ikke hadde det, så sjansen for en god mobildekning er langt bedre nå, og stadig økende.

Rigmor Aasrud (A) [12:05:41]: Jeg skulle ønske at statsråden kunne bli med på et lite besøk til noen av dem som opplever å ikke engang kunne bruke mobiltelefonen sin i det daglige i såpass sentrale strøk som det vi bor i, så jeg inviterer gjerne statsråden med på en tur for å møte noen av de folkene som står der ute og ikke kan bruke mobil telekommunikasjon sånn som andre.

Et siste spørsmål til statsråd Solvik-Olsen. I det første budsjettet som ble lagt fram, kuttet man ganske betydelig i midlene til bredbånd, og da uttalte statsråden at statlige midler dekker over kostnadsdrivende graveregler. Er statsråden fortsatt enig i at de statlige midlene dekker over kostnadsdrivende graveregler, og hva har statsråden gjort for å endre reglene?

Statsråd Ketil Solvik-Olsen [12:06:36]: Jeg skal ta det i tur og orden her også.

Ja, jeg er gjerne med og møter folk som bor langs veiene i Norge. Jeg kan si med hånda på hjertet at jeg har kjørt E6 fra Svinesund til Kirkenes, og jeg har kjørt E16 fra ende til ende nettopp for å oppleve hvordan mobildekningen er, hvordan folk som bor langs veiene, har det, og hvordan transportnæringen har det. Jeg tror jeg har snakket med mange av disse allerede. Men det er helt riktig: Representanten Aasrud kan ta meg med til folk som har dårlig mobildekning, men poenget er at det bare er en tiendedel så mange som har dårlig mobildekning nå, som da Aasrud selv satt i regjering. Det er jo et tegn på at vi håndterer utfordringene, selv om vi ikke er i mål. Hvis jeg hadde sagt at nå har vi gjort nok, nå gjør vi ikke mer, hadde jeg forstått kritikken, men når vi viser til at vi tvert imot har gjort mer enn det representanten Aasrud fikk til, så mener jeg at kritikken ikke er like berettiget. Men jeg skal ikke hvile på mine laurbær, jeg skal sørge for at vi jobber videre. Så minner jeg også om det tallet jeg nettopp ga: Vi gir mer penger i bredbåndsstøtte til Oppland nå enn Aasruds egen regjering gjorde – 18,6 kontra 26,2, og 26 er større enn 18.

Spørsmål 6

Pål Farstad (V) [12:08:01]: «Bedrifter med færre enn fem ansatte belastes hvert år med mange milliarder kroner

i kostnader til rapportering av offentlige skjemaer og oppfølging av regelverk. På de fleste områder må de forholde seg til de samme lover og regler og svare på de samme oppgavene som større bedrifter, men de bruker forholdsvis mer av sin tid på dette arbeidet enn store virksomheter på bekostning av verdiskaping og innovasjon.

Vil statsråden ta initiativ til et kraftig og målrettet forenklingsarbeid rettet mot de minste bedriftene?»

Statsråd Monica Mæland [12:08:41]: Regjeringen har fra vi tiltrådte prioritert og forsterket forenklingsarbeidet, spesielt for de små og mellomstore bedriftene. Det er gjort større undersøkelser i regi av både Altinn og Revisorforeningen som viser at det spares mye tid gjennom digitalisering av skjemaer, og at forenklingene over tid merkes for nettopp de små bedriftene.

Noen viktige tiltak som er gjennomført: Vi har innført forenklet selvangivelse for næringsdrivende med enkle forhold. Alle rapporteringspliktige endringer i et aksjeselskaps liv – fra oppstart til avvikling – kan nå utføres elektronisk. Vi har forenklet regelverket for offentlige anskaffelser, slik at det blir enklere for SMB-er å delta i dette markedet, og fremover er vi opptatt av at tilbudsfasen ved offentlige anbud skal digitaliseres. Det er gjort en rekke forenklinger i bokføringsregelverket, og spesielt små bedrifter uten egen regnskapsfører har en fordel av dette. Rapportering av lønn, arbeidsgiveravgift og skattetrekk gjøres nå månedlig i ett elektronisk skjema i stedet for i fem skjemaer med forskjellige frister til flere etater. Rapportering til Statistisk sentralbyrå er redusert ved at utvalget av små bedrifter i statistikken er redusert med 40 pst. Oppfølging av langtidssykmelde er gjort mindre byrdefull ved at vi har fjernet krav om rapportering og overflødige dialogmøter. Håndtering av merverdiavgift ved innførsel er gjort enklere, skattereglene for yrkesbiler er forenklet, og det samme gjelder skatteregler for ekom-tjenester.

Siden høsten 2013 har vi gjennomført 66 forenklingstiltak, som anslås å utgjøre en besparelse for næringslivet på ca. 7 mrd. kr per år. Som representanten Farstad påpeker, er kravene i regelverket ofte de samme for små bedrifter som for store, men de minste bedriftene har relativt sett størst administrative kostnader. Men da følger det også at forenklinger gir størst effekt for SMB-segmentet. På listen over forenklingstiltak finner vi knapt noen som er spesielt rettet inn mot de store bedriftene. Det er de små bedriftene som har størst nytte av forenklingene.

Fra regjeringens side fortsetter vi å prioritere forenklinger, og i denne vårsesjonen kommer vi med proposisjoner med forslag til forenklinger i både regnskapsloven og aksjeloven.

Pål Farstad (V) [12:11:12]: Jeg takker for svaret. Både regjeringens politiske plattform og det statsråden her svarer, er gode tiltak som Venstre selvfølgelig støtter. Jeg har lyst til bare å understreke at en enklere hverdag for næringslivet generelt og for gründere og mindre bedrifter spesielt var nettopp en av hovedgrunnene til at Venstre ønsket å skifte regjering i 2013.

Men vi er altså utålmodige. Statsråden har nevnt gode tiltak som Venstre absolutt støtter, men vi savner litt mer fart i arbeidet her. Derfor er oppfølgingsspørsmålet fra meg: Hva er det som gjør at vi skal tro at regjeringen nå vil holde et større tempo for å levere på disse områdene? Det

står på handlekraft. Regjeringen har flertall med Venstre i Stortinget i alle disse sakene, så vi har makten til å gjøre noe hvis regjeringen virkelig har ambisjoner om større hastighet.

Statsråd Monica Mæland [12:12:25]: Når det gjelder de lavhengende fruktene som fikk stor oppmerksomhet da forenklingsarbeidet begynte, er det ikke farten og handlekraften det står på, men kanskje mer synligheten av de små og store tiltakene. Jeg tror at bedriftene merker dette. Jeg synes for så vidt det er veldig bra at man er utålmodig, og vi skal stå på, vi skal levere. Vi skal levere lister som viser hvilke tiltak som er gjennomført, og hvilke kostnadsbesparelser dette er for næringslivet. Vi skal levere det ved utgangen av året. Vi har lovet 15 mrd. kr i besparelser ved utgangen av dette året, og det er jeg optimistisk nok til å tro at vi skal greie.

Pål Farstad (V) [12:13:07]: Jeg takker igjen for svaret, selv om jeg fortsatt ikke er overbevist om tempoet, om handlekraften, om den egentlige viljen til å gå fort fram her. Jeg har lyst til å nevne et eksempel på noe vi har fått gjennomført sammen med regjeringen, og det er etablering av et norsk regelråd, etter svensk suksessmodell. I Sverige har Regelrådets arbeid medført flere milliarder kroner i sparte kostnader til unøvendige regelverk og rapportering for svensk næringsliv. Dette er fordi regjeringen har vært lydhør for Regelrådets vedtak og behov.

Jeg må si at den norske regjeringen virker langt mindre ivrig. For eksempel foreslo regjeringen å kutte bevilgningen til Regelrådet med nesten 20 pst. i deres fulle driftsår. Regjeringen sier altså i praksis at forenkling ikke er prioritert på dette området. Hvorfor er ikke Regelrådet og forenkling prioritert hos regjeringen – forenkling knyttet til Regelrådet?

Statsråd Monica Mæland [12:14:16]: Jeg er helt uenig i premissene. Regjeringen er i aller høyeste grad opptatt av forenkling, og vi gjennomfører forenklinger – 66 forenklinger og 7 mrd. kr i besparelser siden vi tiltrådte. Det er et betydelig arbeid som pågår hver eneste dag i mange departementer.

Når det gjelder Regelrådet, er det ikke riktig at vi kuttet i deres første driftsår. Hele poenget var at de ikke var i drift hele året. De ble etablert, og jeg er takknemlig for samarbeidet med Venstre og Kristelig Folkeparti for å få på plass et regelråd. Jeg tror at like viktig som å ta bort regler og forskrifter er det å sørge for at vi ikke innfører nye byrdefulle. Jeg har stor tro på Regelrådets arbeid. Vi har fått på plass et svært dyktig sekretariat og et svært dyktig styre for Regelrådet. Jeg hadde nylig møte med dem, og jeg ser veldig frem til å se på resultatene av deres arbeid.

Spørsmål 7

Ketil Kjenseth (V) [12:15:21]: «Et område hvor det er stor forskjell på kvinner og menn i Norge, er gründerskap og oppstart av nye bedrifter. Ferske tall fra SSB viser at om lag to av tre nye enkeltpersonforetak og fire av fem nye aksjeselskap ble startet av menn i 2015. Det er flere grunner til dette, bl.a. dårlige sosiale ordninger. En

annen grunn er at det er vanskelig å etablere private bedrifter i typiske kvinneyrker som helse og omsorg.

Vil statsråden ta initiativ til å legge til rette for økt gründerskap innen helse- og omsorgssektoren?»

Statsråd Monica Mæland [12:16:05]: Dette kunne jeg gjort rekordkort ved rett og slett å svare: Ja, vi har tatt og vi tar initiativ til å legge til rette for økt gründerskap – også i helse- og omsorgssektoren og også for kvinner.

Som representanten påpeker, er det for få kvinner i Norge som velger å bli gründere, og det er også for få menn som velger å bli det. Vi trenger i det hele tatt flere gode gründere – av begge kjønn – som skaper morgendagens arbeidsplasser. For å omstille Norge trenger vi å benytte alle våre gode menneskelige ressurser, og det gjør vi noe med.

Jeg mener at ingen regjering har gitt gründerskap større oppmerksomhet, og i veldig godt samarbeid med Venstre og Kristelig Folkeparti har dette også blitt fulgt opp i årlige budsjetter. Vi har gjennomført skattelett som fremmer vekst, vi har gjort det enklere å starte og drive bedrift, vi har forenklet bort milliarder i kostnader for bedriftene, vi har lagt fram en gründerplan, og vi har styrket ordninger som hjelper gründere til å starte og til å vokse. I 2017 bevilger vi 3 mrd. kr mer til næringsrettet forskning og innovasjon enn i 2013, inkludert fradrag i SkatteFUNN-ordningen, og en stor andel går til nettopp gründerprosjekter. Dette er viktige grep som treffer hele næringslivet. De kommer gründere, kvinner og helsesektoren til gode.

Så vet vi at mange kvinner jobber innenfor helse og omsorg. Derfor har vi styrket forsknings- og utviklingskontrakter i Innovasjon Norge til prosjekter i helse- og omsorgssektoren. Vi har også innført et nytt anskaffelsesregelverk nå fra nyttår, som gjør det lettere for små gründerbedrifter å delta i anbudskonkurranser med det offentlige. Stavanger kommune bruker nå den nye prosedyren innovasjonspartnerskap, i samarbeid med bl.a. Innovasjon Norge, for å utvikle nye løsninger i helsesektoren.

Vi har lansert programmet Vekst for å fremme flere lovende kvinnelige gründere og andre grupper som er underrepresentert blant norske gründere. Det er en ordning som nå rulles ut av Innovasjon Norge. Vi viderefører også satsingene på entreprenørskap blant kvinner og jenter, bl.a. innenfor Ungt Entreprenørskap. Og vi fortsetter også å framheve positive rollemodeller. Det gjør vi fordi vi vet at rollemodeller har en smitteeffekt på karrierevalg.

Vi skal fortsette det viktige arbeidet med å få flere gründere og ikke minst bidra til fornyelse av næringslivet, både med store grep og med mer spissede tiltak.

Ketil Kjenseth (V) [12:18:40]: Takk til statsråden for et grundig svar og for å vise fram en rekke tiltak som regjeringa – med støtte fra Venstre – har fått til. Når jeg treffer gründere innenfor helse- og omsorgssektoren, peker de på SkatteFUNN og Innovasjon Norges virkemiddelapparat som særlig viktig for at de greier å holde hodet over vannet i en vanskelig startfase.

Men jeg er også opptatt av kommunenes kompetanse innen anskaffelser. Selv om en har hevet grensen for offentlige anskaffelser og anbudskravet fra 0,5 mill. kr til 1,1 mill. kr, er det fortsatt noe med hvilke krav en stiller, og hvilke prosesser en har for den anskaffelsen. Innovative offentlige anskaffelser har vært et program i regi av NHO og KS, og der så vi at det kom opp mange helseanskaffel-

ser. Like fullt er dette preget av en offentlig sektor som har sitt rutinemessige arbeid å gjøre, men hva vil statsråden særlig gjøre for at kommunene skal styrke sin kompetanse – for å skape og bidra til flere kvinnelige helsegründere?

Statsråd Monica Mæland [12:19:50]: Jeg er veldig glad for spørsmålet.

Det offentlige anskaffelsesregelverket som trådte i kraft ved nyttår, med nye forskrifter, er det veldig viktig at vi får opp kunnskapen om. Difi bruker nå mange ressurser på å bidra til kunnskap ute i kommunene, i fylkene og i staten. Jeg sender i dag et brev til alle offentlige innkjøpere hvor jeg gjør oppmerksom på det nye regelverket, og oppfordrer til å sette seg inn i det.

Vi skal ha et regelverk som fremmer miljø, som fremmer lærlinger, og som fremmer innovasjon. Men da må man bruke regelverket og det gode handlingsrommet som er der. Så må vi sørge for at de som kjøper inn, ikke er mer opptatt av prosessen enn av det de skal kjøpe.

Jeg har et veldig godt håp om at vi skal se resultater av dette, men det fordrer at vi greier å være nok på tilbudssiden når det gjelder å bidra til opplæring i regelverket. Jeg har også god kontakt med KS om nettopp det og har bedt om tilbakemelding fra dem med ris og ros knyttet til regelverket.

Ketil Kjenseth (V) [12:20:57]: Takk for det.

Mitt neste oppfølgingsspørsmål er knyttet til klyngeprogrammet i Innovasjon Norge, der bl.a. Venstre fikk forhandlet inn 10 mill. kr for at helse skulle inkluderes i klyngeprogrammet. Jeg er nysgjerrig på om statsråden har noen videre ambisjoner for det klyngeprogrammet – 10 mill. kr er jo ikke altfor mye.

Så ser vi at kvinner er i ferd med å dominere forsknings- og utviklingssektoren også innenfor helsesektoren i Norge. Vi har etter hvert stor kunnskap å bidra med, men vi ser også at en del er opptatt av kvinnelige gründere, som kanskje er litt mer forsiktige, ikke tar så stor risiko og er opptatt av å ha et miljø rundt seg. I klyngene etterlyser mange en satsing på det, at det gir en anledning både for små og for store klynger, men det krever litt nettverkssamarbeid.

Kan statsråden si noe om hvorvidt 10 mill. kr er et riktig nivå, eller om hun har litt større ambisjoner for klyngeprogram innenfor helse de neste årene?

Statsråd Monica Mæland [12:22:00]: Jeg er veldig glad for muligheter til å få på plass en skikkelig helseklynge – jeg er i det hele tatt veldig optimistisk når jeg ser hvordan det gror fram ulike helserelaterte bedrifter. Det er veldig mange gründere innenfor dette feltet nå, og jeg tror det kommer flere.

Vi bruker veldig mange ressurser på helse i dette landet, men vi har for få bedrifter, vi har for få gründere, vi har for få arbeidsplasser knyttet til dette feltet. Vi har klyngeprosjektet, sammen med det faktum at vi nå greier å videreføre Oslo Cancer Cluster – de får bidrag til å fortsette sitt viktige arbeid. Vi har også fått på plass en ny stipendordning rettet inn mot masterstudenter. Dem vet vi det er flest kvinner av. De kan nå få 1 mill. kr for heller å bli gründere enn å søke seg en fast jobb. Jeg tror vi samlet sett nå har virkemidler som gjør at vi skal kunne se effekten. Men vi vet jo at også innenfor helsesektoren tar ting tid – og det tar kan-

skje lengre tid for denne sektoren enn for andre å få fram livskraftige selskaper.

Så tror jeg utfordringen vår blir å få selskapene til å vokse her i Norge.

Spørsmål 8

Jan Böhler (A) [12:23:28]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til klima- og miljøministeren:

«Det er lagt opp til å stimulere til økt bruk av biodrivstoff i veitrafikken i årene framover. Begrunnelsen er reduserte klimagassutslipp. Men når det gjelder lokal helseskadelig luftforurensning, særlig NO₂, kan biodrivstoff gi utslipp på linje med diesel. I Oslo og andre byer har NO₂ vært en hovedgrunn til mange dager med røde varsler om helseskadelig luft i vinter, og Norge er tidligere dømt for dette i ESA.

Hvordan vurderer statsråden at økt bruk av biodrivstoff vil påvirke lokal forurensning av NO₂ i byene framover?»

Statsråd Vidar Helgesen [12:23:41]: Om lag en tredjedel av de norske klimagassutslippene stammer fra transport. Biodrivstoff kan være en del av løsningen for å omstille transportsektoren til lavere utslipp – vel å merke hvis det er bærekraftig produsert. Det er samtidig viktig å bedre lokal luftkvalitet og ta hensyn til effekter av biodrivstoffbruken på folks lokalmiljø.

Når man bruker biodrivstoff istedenfor fossile drivstoff, endres eksosutslippet fra kjøretøyene. Endringene i utslipp avhenger av mange faktorer, deriblant utslippsklassen til kjøretøyet, innblandingsprosent, type biodrivstoff, kjøreforhold, motorinnstillinger og eksosrensing, i tillegg til værforhold og klimatiske forhold.

I forbindelse med opptrappingen til 5,5 pst. omsetning av biodrivstoff fra 2015 gjennomførte Miljødirektoratet en konsekvensutredning av det forslaget. Det ble i denne sammenheng gjort vurderinger av konsekvenser for lokal luftkvalitet av Norsk institutt for luftforskning og Folkehelseinstituttet.

I dette arbeidet så man ikke at den økningen i innblanding som var aktuell på det tidspunktet, ville gi vesentlige endringer i utslippene fra transportsektoren. Biodiesel reduserer totalt sett utslippet av svevestøv og noen andre komponenter, men øker utslippet av NO_x. Samtidig som utslippet av partikler reduseres totalt, er det noen forskningsresultater som tyder på at giftigheten til partiklene øker. Det kan være forskjeller mellom ulike typer biodiesel. Det understrekes samtidig i de gjennomførte utredningene at det er nødvendig med mer forskning på området. Når det gjelder forskningsresultatene for bioetanol, er de sprikende.

Den opptrappingen det er snakk om denne gangen, er relativt betydelig, og konklusjonen i utredningene som ble gjennomført ved forrige opptrappingsplan, er begrenset til en innblanding på under 10 pst. Jeg mener derfor at det er svært viktig med en grundig utredning av effektene på lokal luftkvalitet fra den opptrappingen som nå er vedtatt, som et beslutningsgrunnlag for videre politikkutforming, så langt det er mulig. Miljødirektoratet vil gjennomføre en ny konsekvensutredning i løpet av våren 2017, i forkant av forskriftsfesting av opptrappingsplanen.

Jeg vil understreke at det er viktig å vektlegge hensynet til lokal luftkvalitet i den videre satsingen på biodrivstoff i transportsektoren.

Jan Böhler (A) [12:26:30]: Jeg sier mange takk for et interessant svar fra statsråden, som viser engasjement i dette spørsmålet.

Statsråden er sikkert klar over at hittil i år i Oslo har vi hatt 23 dager med røde varsler, hvor én hovedgrunn er NO₂. Jeg husker ikke sist det var så mange varsler i løpet av en så kort periode som fra november til nå i februar, så det er en alvorlig situasjon med henblikk på NO₂. Det jeg er redd for, er at vi kan lure oss selv litt ved å satse så sterkt på innføring av biodrivstoff til særlig tungtransportnæringen, hvor det er vanskeligere å finne utslippsfrie bilmodeller, kjøretøy, at man kan ty til å innfase biodrivstoff, at det blir en miljøvennlig løsning. Da vil utslippene av NO₂, som transportnæringen har en stor del av ansvaret for, ligge på et like høyt nivå i årene framover.

Jeg vil spørre statsråden om han er enig i faren for at det kan bli en sovepute.

Statsråd Vidar Helgesen [12:27:36]: I det store bildet er det mitt håp at biodrivstoff vil være et overgangsphenomen i veitrafikken, og at elektrifisering og hydrogen – ikke bare i personbilmarkedet, men også i varetransportmarkedet og i tungtransporten – kommer til å bli så loven- de og ha så høy kapasitet og en slik pris at det kan være det bærende. Da får man også gjort noe med mye av luftforurensningsutfordringene, selv om også bildekk og veistøv kommer til å være en konsekvens av elbiltrafikk.

Jeg er opptatt av at de endringene vi nå står foran, den opptrappingsplanen vi nå står foran, skal konsekvensutred- des, og den skal sendes på offentlig høring før vi gjennomfører den i forskrift. Dersom konsekvensutredningen viser at den økte innblandingen fører til vesentlige endringer i den lokale luftkvaliteten, må man vurdere hvilke konsekvenser det skal få. Jeg vil ikke spekulere i det nå. I tillegg arbeider vi med mange forskjellige andre tiltak rettet mot å bedre den lokale luftkvaliteten.

Jan Böhler (A) [12:28:42]: Jeg takker for tilleggssva- ret.

Selv om ikke parallellen er fullstendig, er jeg litt bekymret for at vi kan få en lignende utvikling som den vi så etter stimuleringen av diesel i 2007–2008, da de lokale NO₂-utslippene økte kraftig. Det blir ikke helt parallelt, men her er jeg redd for at man vil kunne nærmest forsinke innføringen av de utslippsfrie modellene og lavutslippsmodellene innenfor særlig transportnæringen, fordi man velger å satse på biodrivstoff i årene framover, at det altså vil skje en forsinkelse av den teknologiutviklingen som også statsråden understreker er den mest ønskelige.

Jeg er glad for at statsråden sier om konsekvensutredning, at han ser alvorret i det lokale forurensningsperspektivet. Det blir også viktig for oss når det gjelder å kunne innfri kravene som ESA-domstolen har stilt til Norge.

Jeg vil gjerne spørre om når statsråden ser for seg at disse konsekvensutredningene vil foreligge.

Statsråd Vidar Helgesen [12:29:50]: Dette er en opptrappingsplan som skal gå frem til 2020 i første omgang, og det er en første opptrapping allerede i år. Vi arbeider

med konsekvensutredning i vår, og det er Miljødirektoratet som er ansvarlig for den. Vi legger vekt på at den skal bli gjennomført i vår.

Vi må samtidig være oppmerksom på andre tiltak for å motvirke de akutte forurensningssituasjonene vi ser i Oslo og i andre storbyer. Der har kommunene muligheter til å sette inn ulike tiltak – dieselforbud i en sone, som har vært forsøkt i Oslo, datokjøring, som i Bergen, høyere bomsatser. Vi har også tiltak og virkemidler for å motvirke høye årsmiddelverdier av NO₂. Det gjelder f.eks. permanente lavutslippssoner og forbud mot bestemte kjøretøy i en sone. Og så arbeider vi med flere virkemidler – miljødifferensiering av bompengesatsene, f.eks.

Spørsmål 9

Kjersti Toppe (Sp) [12:31:09]: «Ahus slet med korridorpasienter i mange år etter åpningen. Sykehuset i Østfold har ikke plass til egen ledelse. Nå advarer tillitsvalgte leger mot at det samme skal skje i Drammen. Det nye sykehuset blir dimensjonert for at det til enhver tid skal ligge pasienter i 90 pst. av sengene. Den internasjonalt anbefalte øvre grense for forsvarlighet er 85 pst. belegg.

Hvorfor trosser statsråden alle faglige anbefalinger og planlegger nye sykehus med et belegg vi vet øker risiko for pasientskader og død?»

Statsråd Bent Høie [12:31:50]: Det er riktig, som representanten Toppe viser til, at Ahus hadde utfordringer med korridorpasienter etter åpningen av sykehuset. Aktiviteten ved sykehuset har økt betraktelig de siste årene som følge av økt befolkningsvekst i opptaksområdet. Samtidig er det nå færre korridorpasienter ved sykehuset enn på mange år. Den positive utviklingen har skjedd ved omfattende forbedringsarbeid for å optimalisere driften ved sykehuset. Dette har bl.a. ført til redusert liggetid og økt andel pasienter som avklares i akuttmottak.

Det er helseregionene som har ansvar for planlegging av framtidig behandlingsskapasitet og beleggsprosent ved nye sykehus. Helse Sør-Øst har et styrevedtak om at høy utnyttelsesgrad skal benyttes ved planlegging av nye sykehusbygg. Høy utnyttelsesgrad er her definert som en utnyttelsesgrad på 90 pst. for ordinære senger, 80 pst. for observasjonsplasser og 75 pst. for pasienthotellsenger.

Kapasiteten avhenger ikke bare av størrelsen på sykehuset. Nye sykehusbygg vil bedre kunne legge til rette for mer effektiv sengeutnyttelse, bl.a. som følge av enerom. Nye sykehusbygg fordrer nye måter å jobbe på. Sykehuse- ne bruker tid og ressurser på å få på plass den nye driften før nye sykehusbygg tas i bruk. Ikke minst er det viktig å forberede de ansatte. Mitt inntrykk er at Sykehuset Østfold har tatt lærdom av erfaringene fra Akershus universitetssykehus. Jeg er sikker på at dette vil ytterligere forbedre seg i Drammen.

Jeg legger til grunn at det er rom for mer effektiv drift med god kvalitet i norske sykehus. Helseregionene har i flere år arbeidet med å legge et godt grunnlag for å utvikle riktig kapasitet på sykehusene i regionen. Planlegging av helsetjenestetilbud og behandlingsskapasitet er en komplekse og krevende oppgave. Likeledes er investeringer i sykehusbygg omfattende og krever lang planlegging, fi-

nansiell bærekraft og prioritering. Følsomheten for endring må vurderes, og jeg vet at helseregionene er opptatt av å sikre tilstrekkelig fleksibilitet for å håndtere eventuelle endrede forutsetninger. I en situasjon med økende befolkningsvekst og endringer i tilbud og etterspørsel er det viktig å sikre god bruk av de bygningene som vi har, og de nye byggene som kommer, som bidrar til riktig organisering av helsetjenestene og riktig prioritering.

Kjersti Toppe (Sp) [12:34:32]: Gjennomsnittsbelegget i norske sykehus i dag er på heile 93 pst. Det er 8 pst. over den internasjonalt anbefalte øvre grense for kva som er forsvarleg. Vi har ei rekkje eksempel på sykehus som over lengre tid har hatt over 100 pst. belegg. Vi har hatt eksempel på avdelingar som i periodar kan ha belegg på opp mot 120 pst. Vi har hatt dødsfall som fylkeslegen har sett i samanheng med det høge belegget. Ei ny tysk undersøking viser at når belegget vert over 92,5 pst., aukar dødelegheita signifikant.

Ser ikkje helseministeren alvoret i at ein planlegg nye sykehus med høgt belegg, og i at det er ein stor grad av overbelegg på norske sykehus i dag?

Statsråd Bent Høie [12:35:29]: Det er viktig med god dekning, og at de nye sykehusene planlegges for det som er framtidens behov. Men jeg mener at representanten Toppe har en veldig unyansert framstilling av både situasjonen og dette tallet.

For det første er ikke beleggsprosent en nasjonal kvalitetsindikator og er isolert sett ikke et godt mål på kvalitet. Når det gjelder de faglige anbefalingene om beleggsprosent, vet jeg at Statens helsetilsyn i en rapport fra 2001 anbefalte et gjennomsnittlig belegg på 85 pst. for planlegging av drift ved avdelinger med en høy andel av øyeblikkelig hjelp-innleggelser. I tillegg anbefalte tilsynet et belegg opp mot 90–95 pst. ved avdelinger med hovedsakelig planlagt virksomhet.

I etterkant av denne rapporten har det skjedd endringer i behandlingsmetoder, bl.a. med mer bruk av dagkirurgi og utbygging av kommunale tilbud. I tillegg vil nye, moderne sykehus som nå planlegges, legge bedre til rette for andre løsninger, bl.a. gjennom ensengsrom.

Kjersti Toppe (Sp) [12:36:36]: Det er ei unøyaktighet i svaret frå statsråden, for når OECD og Statistisk sentralbyrå snakkar om beleggsprosent, snakkar dei om gjennomsnittstal, og det er gjennomsnittstalet som er på 93 pst. i Noreg. Statsråden svarar at enkelte avdelingar har lågare belegg, og det er jo klart. Men vi snakkar om eit gjennomsnittstal, som statsråden ikkje vil halda seg til.

Statsråden viser til nokre eldre rapportar, men i nyare tid har Helsedirektoratet anbefalt dette. OECD-landa har eit gjennomsnitt på 85 pst. og har anbefalt sine land å ha ei tilsvarende grense for kva som er forsvarleg. Noreg er blant dei landa i Europa som har høgast beleggsprosent og kortast liggjetid.

Eg må igjen spørja: Er statsråden trygg på at tilbodet er forsvarleg når belegget i norske sykehus skal vera så høgt?

Statsråd Bent Høie [12:37:41]: Representanten skaper i sitt innledende spørsmål et inntrykk av at sykehus i Helse Sør-Øst planlegges med 90 pst. belegg uansett. Det

er ikke tilfellet. Som jeg sa, planlegger en nå nye sykehusbygg der en har en høy utnyttelsesgrad, men der dette er definert som 90 pst. ved ordinære senger, 80 pst. for observasjonsplasser og 75 pst. for pasienthotellsenger.

Representanten Toppe må også ta inn over seg at de nye sykehusene som bygges, bygges på en annen måte enn de gamle sykehusene. Blant annet innebærer det at en har sengsrom, en helt annen mulighet for å skape pasientsikkerhet også med en høyere beleggsprosent, bl.a. gjennom at en ikke trenger å ta hensyn til om det er en mann eller en kvinne som blir lagt inn, og ved at en i mindre grad trenger å ta hensyn til smittsomme sykdommer, som en har store utfordringer med når en har sykehus der flere pasienter ligger på samme rom. Så det å sammenligne gamle sykehus med nye sykehus blir feil i denne sammenheng.

Spørsmål 10

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:39:02]: «Det nye Drammen sykehus planlegges med at det til enhver tid skal ligge pasienter i 90 pst. av sengene. Den internasjonalt anbefalte øvrige grensen for forsvarlighet er 85 pst.

Vil statsråden ta initiativ til at sykehuset på Kongsberg tilføres nødvendige opprustningsmidler slik at deres sengekapasitet og oppgaver kan utvides, på en slik måte at det nye Drammen sykehus holder seg godt innenfor internasjonalt anbefalt forsvarlighetsgrense på 85 pst. belegg?»

Statsråd Bent Høie [12:39:35]: Som jeg akkurat har svart representanten Toppe, har de regionale helseforetakene ansvaret for planleggingen av framtidig behandlingsskapasitet og beleggsprosent i sykehusene.

Helse Sør-Øst legger til grunn ulik utnyttelsesgrad ved de ulike sykehusene når total kapasitet planlegges. Mens det er lagt til grunn 90 pst. utnyttelsesgrad ved det nye sykehuset i Drammen, legges det til grunn 85 pst. belegg ved de øvrige sykehusene i Vestre Viken. Dette må ses i sammenheng med at det i Drammen planlegges med kun enerom. Dette gir større fleksibilitet og derfor bedre kapasitetsutnyttelse enn ved bruk av flersengsrom, som det bl.a. er ved sykehusene i Kongsberg, Hønefoss og Bærum.

Jeg vet at Helse Sør-Øst har vært opptatt av at det nye sykehuset i Drammen skulle planlegges slik at kapasiteten ved sykehuset i Vestre Viken samlet sett brukes på best mulig måte. Det legges dermed til grunn en mer optimal og fleksibel utnyttelse av samlet kapasitet ved alle sykehusene i helseforetaket, dvs. nettopp ved Kongsberg, Hønefoss, eller Ringerike, og Bærum.

Jeg er videre kjent med at det foreligger planer for ombygging og oppgradering av disse sykehusene. Ansvar for prioritering og gjennomføring av slike tiltak ligger i Helse Sør-Øst.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:40:50]: For alle som hørte på svaret, var det ikke noe svar. Mitt spørsmål gikk konkret på hvordan man her kunne ha rustet opp Kongsberg sykehus til å ta en del av oppgavene. Helse Sør-Øst har gitt beskjed til Vestre Viken om en stor reduksjon i sykehusarealet for nytt sykehus i Drammen for å få ned kostnadene. I den forbindelse er det laget en samlerap-

port, Optimalisering av nytt sykehus i Drammen, hvor det bl.a. står:

«Flytting av 20 % av elektiv ortopedisk virksomhet (inneliggende, dag og poliklinikk) vurderes.» Og videre: «Eventuell begrenset flytting av annen aktivitet», som er definert.

Det står i rapporten at 20 pst. av Drammens kapasitet når det gjelder ortopedi, er tilrådd flyttet til Kongsberg. Det står videre at arealer da må etableres annet sted fra Vestre Viken. Er statsråden enig i de føringene fra Helse Sør-Øst?

Statsråd Bent Høie [12:41:49]: Som representanten vel er klar over, er noe av bakgrunnen for det arbeidet som er gjort for å optimalisere utbyggingen i Drammen, nettopp basert på Vestre Vikens og Helse Sør-Østs ansvar for å sikre oppgraderingen av de andre sykehusene i Vestre Viken. Det handler både om de bygningsmessige forholdene og om å følge opp det som er en klar føring i Nasjonal helse- og sykehusplan, nemlig å bidra til at funksjoner legges til de mindre sykehusene for å sikre og trygge deres videre eksistens. Jeg opplever at det arbeidet som foregår i både Vestre Viken og Helse Sør-Øst, er i samsvar med dette.

Per Olaf Lundteigen (Sp) [12:42:42]: Da kan vi jo gå tilbake til mitt opprinnelige spørsmål, hvor jeg spurte om Kongsberg – men for så vidt også Ringerike og Bærum – kan få tilført de nødvendige opprustningsmidler, slik at deres sengekapasitet og oppgaver kan utvides, for dermed å avlaste det nye sykehuset i Drammen. Har jeg forstått det riktig, at det jeg nå sa, også er statsrådens mening, at en har skalert ned sykehuset i Drammen for dermed å få flere senger og større aktivitet på de tre andre sykehusene?

Statsråd Bent Høie [12:43:16]: Slik jeg kjenner prosjektet knyttet til utviklingen av sykehustilbudet i Vestre Viken, baserer det seg også på en større utnyttelse av kapasiteten både i Bærum, på Kongsberg og på Hønefoss. Når det gjelder behovet for investeringsmidler, vil det være Helse Sør-Øst som fremmer eventuelle lånesøknader overfor Helse- og omsorgsdepartementet for prosjekter som har en kostnad på over 500 mill. kr, og prioriterer mellom de prosjektene. Prosjekter som har en kostnad under 500 mill. kr, er det helseforetakene selv som har et ansvar for å finansiere. Jeg tar ikke stilling til de prosjektene før de fremmes overfor departementet, og da vil det bli fremmet overfor Stortinget i budsjettproposisjonen, slik det er vanlig.

Spørsmål 11

Fra representanten Kåre Simensen til forsvarsministeren:

«I kriteriene for blant annet å få Krigsmedaljen er det et krav om innsats langt utover det man kan forvente. Det er stilt strenge krav til dokumentasjon for å få Krigsmedaljen. På Altgård har vi et minnesmerke med navn på de soldater som ga sitt liv for å forsvare Norges frihet. Tilsvarende minnesmerker finner vi over det ganske land.

Hvorfor er ikke det å gi sitt liv i kampen for landets frihet en god nok dokumentasjon på en innsats som burde vurderes som langt over det en kan forvente?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmål 12

Martin Henriksen (A) [12:44:34]: «Hovedkontor for Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet kan nå bli flyttet fra Tromsø som følge av et organiseringsprosjekt ledet av Kunnskapsdepartementet. Dette er de siste av en rekke andre sentraliseringsgrep, som nedleggelse av DFØ og senest Lånekassens avdelinger i Tromsø.

Vil statsråden sikre at kompetanse, myndighet og dermed de nevnte hovedkontorene forblir i Tromsø?»

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:45:08]: Å flytte virksomhet ut av Tromsø har ikke vært vurdert og er heller ikke aktuelt. Men Kunnskapsdepartementet går som kjent igjennom en organisering av kunnskapssektoren, og da har vi tre mål: Vi vil gjøre systemet vårt mer effektivt, skape bedre tjenester og flytte virksomhet ut av Oslo. Så vurderer vi ulike modeller for hvordan sektoren kan organiseres, og vi diskuterer det med de virksomhetene det gjelder. Organiseringen og beslutningene rundt det tas i løpet av våren.

Store deler av Senter for IKT i utdanningen samt Norgesuniversitetet er lokalisert i Tromsø. Gjennom årene er det utviklet solid fag- og forvaltningskompetanse i de to virksomhetene, og de samarbeider også seg imellom. Begge miljøene har hele landet som virkeområde. Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet løser oppgaver som bidrar til digitalisering av kunnskapssektoren, noe som blir sentralt også i fremtiden. I gjennomgangen vurderes det bl.a. om både Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet skal utvikles videre som en del av større, sammenslåtte etater. I alle modellalternativene vil de sammenslåtte etatene ha kontorsted i flere byer og naturligvis hovedkontor ett av disse stedene.

Å flytte virksomhet ut av Tromsø har ikke vært vurdert og er heller ikke aktuelt. Tvert imot vil det i alle alternativene være ønskelig å bygge ut og videreutvikle de kompetansemiljøene vi har i Tromsø, uavhengig av om de beholder hovedkontorstatus eller ikke.

Jeg har som mål eksplisitt å legge til rette for flere statlige arbeidsplasser utenfor Oslo. Det er ofte enklere å få til hvis vi kan bygge videre på eksisterende fagmiljøer som allerede ligger utenfor Oslo, slik som f.eks. Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet i Tromsø.

Martin Henriksen (A) [12:46:57]: Jeg takker for svaret.

Nå var ikke spørsmålet om statsråden eller regjeringa vurderer å flytte virksomhet fra Tromsø, men at en del av dette omorganiseringsprosjektet foreslår at hovedkontorene til Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet ikke lenger skal ligge i Tromsø. Jeg setter pris på det statsråden sier om at man skal beholde miljøene i Tromsø, men det er klart at det man ofte ser, er en tendens til at der virk-

somheter har hovedkontor, også er der organisasjonen vokser – og ikke ute. Dette er en del av frykten når departementet nå har en omstilling på gang, og det diskuteres å slå sammen IKT-tjenester til en større enhet med hovedkontor et annet sted i landet.

Jeg vil da spørre statsråden om han kan gi en garanti for at Tromsø-kontorene til Senter for IKT i utdanningen og Norgesuniversitetet ikke får reduserte oppgaver og ikke får redusert antallet arbeidsplasser som resultat av omorganiseringen – kort sagt at de ikke skal bygges ned.

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:48:05]: Som jeg sa i mitt svar, har det ikke vært aktuelt å vurdere å legge ned eller flytte ut noen av de to nevnte virksomhetene i Tromsø, snarere snakker vi om hvordan vi kan styrke og videreutvikle disse to virksomhetene.

Det gir heller ikke et helt presist inntrykk når man snakker om at hovedkontoret skal flyttes, for det er det ikke snakk om. Hvis vi skal ha et senter for IKT som i dag, vil hovedkontoret ligge i Tromsø – punktum. Men hvis vi ikke skal ha et eget senter for IKT, men det skal inn i en større virksomhet, f.eks. Utdanningsdirektoratet, betyr det at teknisk sett ligger hovedkontoret til Utdanningsdirektoratet i Oslo, men det betyr ikke, som jeg gjentar og understreker, at virksomheten i Tromsø skal nedbemannes, endres, svekkes. Den skal snarere styrkes og bygges ut. Det er rett og slett fordi et av målene våre med dette, ved siden av effektivitet og god bruk av skattebetalernes penger, er å flytte virksomhet ut av Oslo.

Martin Henriksen (A) [12:49:09]: Frykten er, som jeg sa, hva utviklingen vil være på sikt dersom hovedkontoret vil ligge et annet sted enn i Tromsø. Den erfaringen vi har nå – til tross for det statsråden sier om målet om å flytte arbeidsplasser ut av Oslo – er at vi ser at når statsadministrasjonen har økt, har Oslos andel av statsansatte totalt også økt. I perioden 2013–2016 har det blitt drøyt 9 000 nye statsansatte, hvis man holder Forsvaret unna, og nesten halvparten av dem har kommet i Oslo. Ifølge regjeringas egne tall, når man sier at man har flyttet ut 428 arbeidsplasser, er over halvparten, nesten 60 pst., av dem flyttet fra Oslo til Norges nest største, tredje største og fjerde største by – altså flytter man arbeidsplasser mellom de store byene. Det er ikke akkurat desentralisering.

Hvis man skal ta dette på alvor: Vil statsråden sørge for at hovedkontorer og fagmiljøer også innenfor hans felt blir lagt utenfor Oslo og de største byene?

Statsråd Torbjørn Røe Isaksen [12:50:16]: For det første vil jeg tro at representanten Martin Henriksen, som nå stiller spørsmål om Tromsø, som jo er en av våre største byer, er interessert i at vi skal flytte kontorfunksjoner og arbeidsplasser også til andre av våre større byer. Det er også viktig fordi hvis vi skal desentralisere, må vi desentralisere og også bygge opp sterke eller enda sterkere regionsentre. Tromsø er, for å si det forsiktig, et sterkt og viktig regionsenter i nord; det er om noe en underdrivelse.

Vi kommer også i organiseringsprosessen vår til å vurdere å flytte ut hovedkontorfunksjoner, også i samarbeid med det prosjektet som Kommunaldepartementet har. Det må legges til steder hvor det er tilstrekkelige fagmiljøer for å kunne opprettholde det, men det behøver ikke alltid bety at det må ligge i Oslogryta. Det er et viktig mål, og jeg me-

ner at denne regjeringen er mer ambisiøs og får også til mer enn tidligere regjeringer.

Spørsmål 13

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Else-May Botten til landbruks- og matministeren, vil bli besvart av olje- og energiministerens på vegne av landbruks- og matministeren, som er bortreist.

Else-May Botten (A) [12:51:38]: «Det vestnorske fjordlandskapet med blant annet Geirangerfjorden er noe vi er svært stolte av i Møre og Romsdal og har også fått verdensarvstatus. Hver sommer kommer besøkende fra inn- og utland som lar seg imponere av det flotte kulturlandskapet langs fjorden. Et levende landbruk og beitende dyr er imidlertid en forutsetning for å kunne opprettholde dette flotte landskapet.

Hva vil statsråden gjøre for å bevare kulturlandskapet i Geiranger og langs resten av kysten?»

Statsråd Terje Søviknes [12:52:10]: På vegne av landbruksministeren er det ikke vanskelig for meg som vestlending å være enig i at fjordlandskapet på Vestlandet er usedvanlig vakkert.

Vi har en rekke tiltak for å ta vare på jordbrukets kulturlandskap. Geirangerfjorden hører til verdensarvområdene Vestnorsk fjordlandskap og Vegaøyan, og her har vi bl.a. i jordbruksavtalen gjennom mange år satt av midler til skjøtsel av kulturlandskapet. I jordbruksoppgjøret 2016 ble det bl.a. satt av en halv million kroner ekstra til Vestnorsk fjordlandskap over denne ordningen.

Aktivt jordbruk i hele landet er viktig for å opprettholde et levende kulturlandskap. De generelle virkemidlene som ligger i jordbruksavtalen, bidrar til å holde kulturlandskapet i hevd. Andre ordninger som er mer spesifikke, er rettet mot bl.a. ulike miljøutfordringer regionalt og lokalt i hele landet. Disse midlene er da koblet til regionale og kommunale strategier, slik at de som kjenner utfordringene best, skal kunne prioritere og sette inn de viktigste tiltakene.

Som representanten Botten er kjent med, la regjeringen nylig fram en melding til Stortinget om jordbrukets framtidige samfunnsoppdrag. Det er en lønnsom og trygg matproduksjon i tråd med forbrukernes interesser, produksjon av fellesgoder og bidrag til sysselsetting og verdiskaping i hele landet.

De generelle virkemidlene over jordbruksavtalen må ligge i bunnen for å ta vare på de ulike kulturlandskapene. Det vi har sagt, er at man skal sikre grunnlaget for geografisk produksjonsfordeling og legge til rette for økt bruk av norske fôrressurser, herunder også utmarksbeite.

Det er viktig at vi i denne settingen bruker de ulike konkrete, særskilte virkemidlene som er rettet mot ivaretagelse av kulturlandskapet, og i jordbruksoppgjøret 2015 ble det bl.a. satt av 20 mill. kr til utsiktsrydding i kulturlandskapet. Formålet med ordningen er å bidra til utsikt og å fremme verdier knyttet til kulturlandskapet og å gi klimagevinster ved at ryddingsvirket benyttes til bioenergiformål der dette er mulig.

Både de særskilte virkemidlene og de generelle virkemidlene over jordbruksavtalen er viktig for å støtte opp un-

der at vi kan ha et kulturlandskap som gir et attraktivt grunnlag også for reiselivet.

Else-May Botten (A) [12:54:54]: Jeg takker for svaret.

Det er sånn at utnyttelse av beiteressurser i distriktene bidrar til å opprettholde et aktivt landbruk og et levende kulturlandskap over hele landet. Derfor er det viktig at vi stimulerer til dette gjennom landbrukspolitikken. Forslaget i jordbruksmeldingen som statsråden nevnte, om å satse på utmarksbeite, høres i utgangspunktet veldig bra ut, men mange reagerer på at regjeringen vil flytte tilskuddene over fra tilskudd til beiting i kulturmark og innmark til utmark – med andre ord en omfordeling internt mellom disse tilskuddene. Ser statsråden at en så stivbent omlegging kan ramme områder som bl.a. Geiranger hardt, der landskapet vil gro igjen uten beiting?

Statsråd Terje Søviknes [12:55:43]: De ulike virkemidlene over jordbruksavtalen må ses i en sammenheng, og jeg nevnte noen av virkemidlene i stad.

Jeg kan ta en rask opplisting, som viser hvor mange muligheter det ligger for det lokale landbruket i denne regionen også, knyttet til å holde i hevd kulturlandskapet. På de særskilte virkemidlene har man både tilskuddene direkte til verdensarvområdene, man har tilskudd til utsiktsrydding, man har tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket, og man har spesielle miljøtiltak i jordbruket. I tillegg kommer de generelle virkemidlene som har et stort omfang, både de regionale miljøprogrammene, beitetilskuddet generelt og areal- og kulturlandskapstilskudd. Samlet sett gir dette et grunnlag for at man også i Geirangerfjorden og andre verdensarvområder kan ha et grunnlag for et aktivt jordbruk, som igjen gir grunnlag for at man kan ha en kobling mellom jordbruk og reiseliv.

Else-May Botten (A) [12:56:47]: Poenget må være at vi gjennom beitetilskuddene stimulerer til å ta i bruk ressursene som ellers ikke ville blitt utnyttet. Og det er trist å vite at kanskje den siste bonden takker for seg i Geiranger. Det er 750 cruiseanløp i løpet av et år der, i løpet av en sommer, og da vil det også bli totalt forandret det de skal forholde seg til framover.

Jeg er ikke helt overbevist om at svarene treffer når det gjelder det statsråden sier her. Jeg var på Stranda i lag med Bondelaget for en uke siden, og der var bekymringen stor når det gjelder dette temaet. Og jeg lurar jo på om statsråden deler denne bekymringen for hva slags utvikling vi vil få innenfor dette området som vi her snakker om?

Statsråd Terje Søviknes [12:57:38]: La meg minne om at for snart tre år siden fikk Storfjordens Venner Den nasjonale kulturlandskapsprisen for sin innsats for å ta vare på jordbrukets kulturlandskap i nettopp Geirangerfjorden. Kulturlandskapsprisen blir delt ut i et samarbeid mellom Landbruks- og matdepartementet og Norsk Kulturarv.

Jeg vil benytte anledningen til å gi honnør til det lokale engasjementet som er for ivaretagelse av jordbrukslandskapene rundt om i landet. En skal ikke i denne diskusjonen underslå at gjengroing av areal og vedlikehold av bygninger som går ut av drift, er en utfordring. Men dersom en tar i bruk de virkemidlene som jeg har referert til tidligere,

og som er tilgjengelig på ulike nivåer i forvaltningen, vil en basert på både kunnskap, bevisstgjøring og målrettet innsats sammen med aktørene kunne bidra til at det flotte kulturlandskapet også i fjordene våre blir tilrettelagt for reiselivsnæringen.

Spørsmål 14

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Terje Aasland til ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU, vil bli besvart av klima- og miljømministeren som rette vedkommende.

Terje Aasland (A) [12:59:09]: Takk for at man får den rette statsråden til å svare på et særdeles viktig spørsmål.

«Norsk kraftkrevende industri har siden 2012 fått CO₂-kompensasjon. For at denne ordningen skal kunne videreføres også etter 2020, må EUs kvotedirektiv og statsstøtteregler være utformet slik at den norske ordningen kan videreføres. Revisjonen av EUs kvotedirektiv er nå under behandling i Europaparlamentet.» – Det er faktisk i dag Europaparlamentet voterer over dette.

«Hvilke initiativer har statsråden og regjeringen tatt overfor EU for å sikre muligheten for å videreføre den norske CO₂-kompensasjonsordningen?»

Statsråd Vidar Helgesen [13:00:04]: Dagens CO₂-kompensasjonsordning ligger fast og gjelder frem til 2020. Formålet med denne ordningen er å kompensere industrien for økte elpriser som følge av EUs kvotehandels-system, og slik motvirke at industrien flytter til land med mindre streng klimaregulering, såkalt karbonlekkasje. Etter dagens kvotedirektiv er det frivillig for landene om man vil gi CO₂-kompensasjon. Europakommisjonen har vedtatt detaljerte retningslinjer for slik kompensasjon for å sikre at den gis i tråd med statsstøtteregelverket. Den norske ordningen bygger på disse retningslinjene og er godtatt av EFTAs overvåkingsorgan, ESA.

I Europakommisjonens forslag til revidert kvotedirektiv for perioden 2021–2030 er det åpnet for å videreføre landenes adgang til å gi CO₂-kompensasjon. Det er det forslaget som er til diskusjon i Europaparlamentet – med avstemning i dag, som det riktig ble sagt – og i Rådet. Miljøkomiteen i parlamentet har foreslått en sentralisert ordning for kompensasjon slik at alle virksomheter som kvalifiserer til støtte, gis kompensasjon, i tillegg til at landene kan velge å supplere med ytterligere kompensasjon til sine virksomheter innenfor gitte begrensninger.

Fra norsk side følger vi diskusjonene i EU tett, og vi deltar aktivt i relevante fora. Vi har tidlig levert skriftlige innspill til kommisjonen. Vi har jevnlig tatt opp kvotemarkedsdiskusjonen med europeiske partnere. Jeg tok det senest opp med ansvarlige EU-parlamentarikere i Brussel i november og i Green Growth Group. Jeg kommer til å fortsette å ta opp dette spørsmålet i Green Growth Group på et møte i slutten av måneden. Vi har i dag sendt et brev til det maltesiske formannskapet og også med andre medlemsstater tatt opp norske synspunkter på dette.

Det vi i våre innspill har fremhevet, er at det er viktig med nasjonalt spillerom for å beholde og videreføre en

CO₂-kompensasjonsordning, at det spillerommet må være der. Vi har fremhevet at systemet må være forutsigbart, at det må være stor vekt på forutsigbarhet for næringslivet. Vi har, når det gjelder karbonlekkasjerisikoen, spesifikt sagt at virkemidler for å redusere denne risikoen er viktig, men at slike virkemidler bør begrenses til de virksomhetene som trenger det mest. Og vi har i den sammenheng nevnt kraftintensiv industri som selger eksportprodukter, som en sektor som typisk kan være utsatt for karbonlekkasje. Vi har også fremhevet behovet for likebehandling av virksomheter med samme risiko for karbonlekkasje. Og vi vurderer posisjonene våre fortløpende i lys av diskusjonene i EU, og vi vurderer videre norske innspill i lys av diskusjonene. Jeg vil sørge for at Stortinget holdes orientert også i det videre arbeidet, f.eks. i Stortingets europautvalg.

Terje Aasland (A) [13:03:06]: Takk for svaret. Det jeg er spesielt opptatt av, og som er det interessante her, er konkret hvordan regjeringen har tenkt seg at denne ordningen skal fungere etter 2020 – om man faktisk har lagt inn en argumentasjon som underbygger at dagens ordning må videreføres, for dagens ordning er en vesentlig faktor for investeringer i norsk kraftforedlende industri. Vi vet utmerket godt at Hydro Karmøy-piloten i dag ikke hadde vært en realitet dersom ordningen hadde blitt svekket, slik bl.a. regjeringen foreslo høsten 2013 – til alles overraskelse.

Det er også slik at den 9. februar i år skrev NHO ved Kristin Skogen Lund i en veldig tydelig skriftlig henvendelse til statsråden at hun er bekymret over situasjonen, og understreket også at slik de forstår situasjonen – i likhet med oss – er det ikke utarbeidet en norsk posisjon fra norske myndigheter i de pågående og krevende diskusjonene om reformen av kvotehandelsregimet.

Jeg gjentar spørsmålet: Kan statsråden allerede nå ramme inn hvordan regjeringen har argumentert for å opprettholde en ordning etter 2020, og kan han garantere for at en ordning etter 2020 vil stå seg for norsk industri?

Statsråd Vidar Helgesen [13:04:35]: Som jeg var inne på i mitt første svar, har vi lagt vekt på at virkemidler for å redusere risikoen for karbonlekkasje er viktig. Jeg var også tydelig på det i møtet i november i Green Growth Group, som består av de mest fremoverlente klimalederne blant EUs medlemsland, at det er viktig med et spillerom for nasjonale tiltak også i perioden 2021–2030. Det er en posisjon som vi viderefører og fastholder. I det brevet vi har sendt til formannskapet nå, har vi lagt stor vekt på forutsigbarhet, og vi har også lagt vekt på at karbonlekkasjevirkemidlene må tilpasses en utvikling der medlemslandene tar strammere virkemidler i bruk for å redusere klimagassutslippene. Vi er nødt til å sikre incentiver til omskilling og lavutslippsutvikling her også.

Terje Aasland (A) [13:05:47]: På vegne av nesten 11 000 ansatte i kraftforedlende industri er jeg bekymret. Jeg er bekymret over det svaret som nå gis. Det er jo ikke sånn at det er virkemidlene som i utgangspunktet betyr noe. Det er hvordan virkemidlene er som må bety noe. Slik jeg forstår posisjonen nå, reduserer en ordningen fra dagens nivå, med en 75 pst. tilskuddsordning i forhold til en CO₂-kompensasjon, til en 50 pst.-ordning fram mot 2030 – med noen forbehold. Det betyr at grunnlaget for

kraftforedlende industri i Norge vil bli betydelig svekket. Og jeg hører nå ikke en aktiv statsråd, som ønsker å argumentere videre i EU-sammenheng overfor sine kollegaer i Europa om behovet for å videreføre dagens ordning på dagens nivå.

Da spør jeg igjen veldig konkret: Vil statsråden ta et initiativ, reise til Brussel og argumentere for at dagens ordning blir videreført i sin nåværende form, slik at vi kan få en løsning for kraftforedlende industri med trygghet for investeringer fram til 2030?

Statsråd Vidar Helgesen [13:06:59]: Jeg skal reise til Brussel om mindre enn to uker, bl.a. for å delta i møte i Green Growth Group, og kommer der til å fastholde vår posisjon – og det er at det må være mulig med nasjonale ordninger mot karbonlekkasje også etter 2020.

Det er ikke sånn at de i Brussel bestemmer om vi kan videreføre vår CO₂-kompensasjonsordning. Det bestemmer man i denne sal. Det som er viktig for oss, er at muligheten til å bestemme det vil være til stede. Og det ser ut til å være tilfellet.

Miljøkomiteen har i parlamentet foreslått at en ordning med gradvis redusert tillatt støttenivå er en viktig diskusjon, men det er ikke noe nytt. Det er også gjeldende i nåværende periode med en støttereduksjon fra 85 pst. i 2013 til 75 pst. i 2020. Begrunnelsen for at man ikke gir full kompensasjon, er å sikre at kvotesystemet skal gi incentiver til omstilling og lavutslippsutvikling. Dette er et klimapolitisk tiltak, og da må klimamålene være sentrale.

Spørsmål 15

Helga Pedersen (A) [13:08:21]: «For å sikre framtidig kraftforsyning i Øst-Finnmark er utbygging av det overliggende nettet selve fundamentet. Statnett vurderer ifølge NRK Finnmark å bygge et gasskraftverk for å redusere behovet for nett. En slik løsning vil gi mindre fleksibilitet i kraftforsyningen, redusere mulighetene for ny industri og ny energiproduksjon som vindkraft.

Vil statsråden sørge for at Statnett raskt får igangsatt og realisert en nettoutbygging til Øst-Finnmark i stedet for gasskraftverk?»

Statsråd Terje Søviknes [13:08:55]: En stabil energiforsyning er grunnleggende for et moderne velferdssamfunn og et konkurransefortrinn for norsk industri. Samfunnets krav til forsyningssikkerhet er økende, og elektrisitet blir benyttet i stadig flere oppgaver.

For å møte behovet for en sikker strømforsyning pågår det nå store investeringer i strømmettet. Det vil bidra til å styrke forsyningssikkerheten. Investeringene de nærmeste ti årene er anslått til i størrelsesorden mellom 100 og 140 mrd. kr.

Jeg er opptatt av en sikker strømforsyning i Finnmark på lik linje med strømforsyningen i resten av landet. Derfor er jeg glad for at Statnett jobber kontinuerlig med kraftforsyningen i Finnmark. Statnett er nå i gang med bygging av en 420 kV ledning mellom Balsfjord og Skaidi, og sammen med ledningen mellom Ofoten og Balsfjord, som også er under bygging, vil dette bidra til å sikre forsyningssikkerheten for strøm i Nord-Norge. Dette gir investerin-

ger på i størrelsesorden 7–10 mrd. kr, med store regionale og lokale ringvirkninger.

La meg få understreke at Statnett ikke har planer om å bygge gasskraftverk i Finnmark. Bygging av gasskraftverk er heller ikke en del av regjeringens politikk. I september i fjor offentliggjorde imidlertid Statnett en rapport hvor foretak har vurdert framtidige behov og eventuelle løsninger for kraftsystemet i Finnmark. Utredningen er gjort i samarbeid med næring, industri og lokale myndigheter. Statnett har i rapporten sammenlignet nettkapabiliteter med gassturbiner i petroleumsvirksomheten. Dette er bakgrunnen for at gasskraft har vært omtalt i Statnetts rapport. Rapporten konkluderer med at det i dag ikke er kjente behov som utløser noe nytt transmisjonsnett i Finnmark.

Statnett har ansvaret for å vurdere om det er grunnlag for nye tiltak. Vi skal huske at utbygging av transmisjonsnettet innebærer store kostnader og har konsekvenser for både natur, miljø og andre arealinteresser. Nettkundene betaler også for investeringene, og det er viktig at nettet utvikles i takt med behovet.

Vi skal ha en sikker strømforsyning i hele landet, også i vår nordligste landsdel, og vindressursene i Finnmark er gode. Det er viktig å ta inn over seg at kostnadene knyttet til vindkraft nå er fallende, og at det også lover godt for framtidig energiproduksjon i vårt nordligste fylke og dermed utnyttelse av de naturressursene vi rår over.

Helga Pedersen (A) [13:11:49]: Jeg takker for svaret, og jeg tror mange vil bli beroliget over at gasskraftverk ikke regnes som et alternativ til linjeutbygging.

Så er det jo sånn at det er et stort potensial for vindkraft i Øst-Finnmark, men det er også en rekke andre nye arbeidsplasser og industrielle muligheter som er helt avhengig av at nettet bygges ut. Det er den klassiske høna og egget. Derfor vil jeg spørre statsråden: Har regjeringen et mål om å bygge ny kraftlinje mellom Skaidi og Varangerbotn, som jo er der det mangler i dag? Skal den linjen på plass?

Statsråd Terje Søviknes [13:12:33]: Jeg understreker det jeg sa i mitt opprinnelige svar, at det er Statnett som gjør analyse av behovet for utvikling av transmisjonsnettet basert på de behov for elektrisitet som er i markedet, og basert på de behov som er for å få ut eventuell ny kapasitet etter utbygging av f.eks. vindkraft også i Finnmark.

Det som nå har skjedd i denne debatten, er at man har tolket rapporten fra Statnett i retning av at her har man koblet inn gasskraftverk. Det er altså ikke riktig. Man har hatt en sammenligning opp mot behovet for nettkapasitet knyttet til eventuelle alternativer, som kan være egenproduksjon av energi knyttet til petroleumsvirksomheten utenfor Finnmark.

Helga Pedersen (A) [13:13:28]: Igjen: Jeg er glad for at gasskraft er lagt bort. Men det er jo sånn at det å ha tilgang på nett vil utløse en rekke nye arbeidsplasser. På samme måte er det en rekke nye arbeidsplasser og industrielle muligheter som ikke vil komme i gang dersom man ikke har en forutsigbar, stabil og tilstrekkelig kraftforsyning i framtiden. Derfor er man fra Øst-Finnmark tverrpolitisk meget tydelig. Sist uke gikk Fremskrittspartiets stortingsrepresentant fra Kirkenes ut og sa at dette må på

plass. Derfor er mitt spørsmål ikke hva Statnett tenker om denne saken, men hva tenker statsråden? Mener statsråden at linjen mellom Skaidi og Varangerbotn skal på plass?

Statsråd Terje Søviknes [13:14:19]: Det vil statsråden ta stilling til hvis det skulle bli aktuelt. Det er slik at vi har et regelverk her som gjør at Olje- og energidepartementet får saker til uttalelse hvis utbyggingen er over et visst volum. Utover det har Statnett anledning til gjennom behandling hos NVE å få iverksatt konkrete linjeutbygginger.

Det som er viktig for denne regjeringen, er at vi leverer strøm på en sikker og god måte, at forsyningssikkerheten er god, og at det er tilstrekkelig strøm til å utvikle regionen både i forhold til bosetting og nye industriltak. Det skal vi sørge for også i Finnmark. Det som er viktig, er det jeg sa i innledningen min, at det er betydelige kostnader også knyttet til nettutbygging, og da må man sikre at man har en sekvensiell utbygging som gjør at ikke kostnaden blir for stor for dem som skal betale regningen, nemlig våre strømkunder.

Spørsmål 16

Ruth Grung (A) [13:15:33]: «Lederen i Politidirektoratet beskriver politimesteren i Vest sin bekymring om manglende ressurser som prematur og mener at dette skaper unødig bekymring blant borgere, politiansatte og politikere. Videre mener han i Bergens Tidende at diskusjonen ville vært annerledes hvis folk hadde tatt seg tid til å sette seg inn i budsjettene.

Mener statsråden at POD-sjefen med slike uttalelser utøver godt lederskap, fungerer som en god rollemodell og bidrar til å utvikle en god åpenhetskultur i politiet?»

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:16:08]: La meg først slå fast at både jeg og politidirektøren er svært opptatt av å utøve godt lederskap og av å være gode rollemodeller. Vi arbeider kontinuerlig for å få etablert en kultur som er åpen, og som skal gi rom for meningsytringer og tilbakemeldinger.

I Politiforum og i Bergens Tidende den 26. januar i år uttalte politidirektøren følgende:

«Det blir litt prematurt med disse scenariene. I 2017 får politiet mer å rutte med.»

På dette tidspunktet hadde ikke Politidirektoratet fått det endelige tildelingsbrevet, som gir føringer for disponering av budsjetttrammene for 2017. Det betyr at årets budsjett, herunder også tildelingen av budsjettet til Vest politidistrikt, på dette tidspunktet ikke var endelig avklart. Politidirektøren kunne derfor ikke kommentere detaljene i budsjett disponeringen. Men med utgangspunkt i Stortingets bevilgningsvedtak både kunne han og, etter min mening, måtte han presisere at rammene for politiets arbeid i 2017 vil bli betydelig bedre enn det som det ble framstilt som i media.

Etter min mening er det viktig ikke å skape unødig uro blant både medarbeidere og folk flest om et dramatisk stillingskutt når Vest politidistrikt om kort tid vil bli styrket med betydelige ressurser.

Vi må ha toppledere som bidrar med nødvendig informasjon, og som evner å korrigere en debatt som tar feil retning, og som bygger på feil premisser. Jeg mener at dette er en del av hans ansvar som toppleder. Det kan ikke være sånn at meningsytringer kun skal gjelde for noen få utvalgte, og at man derigjennom skal avskjære politidirektøren i en viktig rolle i samfunnsdebatten.

Departementets tildelingsbrev til Politidirektoratet ble sendt 2. februar. Jeg har fått opplyst at direktoratet nå er i slutfasen av arbeidet med disponeringsskrivet til politidistrikten. De endelige budsjetttrammene og forutsetningene for bl.a. Vest politidistrikt vil bli avklart i løpet av relativt kort tid. Jeg vil imidlertid understreke at politidistrikten vil få økt handlingsrom i sine driftsbudsjetter i år, bl.a. gjennom de 295 mill. kronene som politiet er særskilt styrket med i inneværende år.

Ruth Grung (A) [13:19:03]: Oppfatter jeg det rett at ministeren mener at valg av ord fra øverste leder i politiet og lensmannsetaten var fornuftig og godt når det gjelder å være god rollemodell og bidra til åpenhet? Politimesteren i Vest har høy anseelse i befolkningen og blant sine egne, og han er nytilsatt. Politiet i Vest politidistrikt har hatt en god del utfordringer i den senere tid. Han jobber systematisk for å bygge opp tilliten i befolkningen, og det er ganske spesielt – som den eneste politimesteren som tør å heve røsten, som kan bidra til å bygge opp under åpenhetskulturen – å bli møtt på denne måten og nærmest bli latterliggjort, akkurat som om han ikke har klart å sette seg inn i budsjettene. Ser ikke ministeren at det er svært uheldig at det kommer slike uttalelser fra en av de øverste lederne for politiet i Norge?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:20:07]: La meg først gjøre det helt klart at jeg mener at det gjøres en svært god jobb i Vest politidistrikt, at man gjør en god innsats. Jeg vil også benytte muligheten til å skryte av politimesteren i Vest politidistrikt, som jeg relativt nylig besøkte, og som på mange områder leverer gode resultater.

Jeg tror denne saken kom feil ut fordi man diskuterte en sak på feil premisser. Et brev om ressurs situasjonen var sendt fra Politidirektoratet til bl.a. Vest politidistrikt, men det tok ikke utgangspunkt i de faktiske midlene som vil tilføres distriktet i 2017, men derimot i en teoretisk situasjon hvor det var kutt i budsjettene. Så ble det kommentert på den bakgrunn. Det eneste politidirektøren bidro til, var å korrigere det som var et feil fremstilt bilde i media.

Ruth Grung (A) [13:21:11]: Men han valgte en god del ord som jeg ikke skal gjenta nok en gang. Det bør være positivt at en politimester bidrar til åpenhet, og han sa veldig tydelig at dette var en del av styringsdialogen. Så tror man at andre politimestere i framtiden vil tørre å heve sin røst hvis man blir møtt på den måten. Selv om kuttet nå er redusert fra 0,2 til 0,8, blir det i realiteten et kutt på 8 mill. kr i Vest politidistrikt, og i tillegg har man dratt inn midler som er knyttet opp mot forventet innsparring, innkjøp og andre ordninger, slik at det handlingsrommet som ministeren har snakket om, er særdeles lite i forhold til alle de pålagte oppgavene som de har i tillegg, pluss etterslepet. Hvordan definerer statsråden egentlig handlingsrommet? Tror han at framtidige politimestere

vil tørre å heve sin røst til tross for at vi i Stortinget ønsker større åpenhet?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:22:08]: Verken jeg eller politidirektøren har noen interesse av å korrigere uttalelser til politimestere – det er ikke det jeg heller oppfatter at skjedde i denne saken. Det var en klargjøring av premissene for en diskusjon som kom feil ut, hvor man framstilte det som at det som representanten helt riktig påpeker, var en del av den ordinære styringsdialogen i forbindelse med budsjettarbeidet, var et reelt kutt som Vest politidistrikt måtte gjennomføre. Jeg har stor forståelse for at dersom de kuttene som det ble bedt om beregninger på, og den framstillingen det fikk i media, hadde vært korrekt, så hadde det vært relativt utfordrende – for å uttrykke meg forsiktig – for Vest politidistrikt. Det var altså ikke den riktige framstillingen av saken. Jeg oppfatter at folk snakket litt forbi hverandre, og politidirektøren bidro til å klare opp det som var en del misoppfattelser som kom fram i pressen, men det er altså ingen kritikk av politimesteren.

Spørsmål 17

Lise Wiik (A) [13:23:34]: «Det var en forutsetning for Arbeiderpartiet da vi stemte for politireformen, at endringene skulle gi mer tilgjengelig og tilstedeværende politi, også på bygda. Politidirektoratet begrunner nedleggelser av lensmannskontorer med at dette skal 'frigi tid og ressurser til politiets kjerneoppgaver'.

Hvilke konkrete tiltak iverksettes nå for å sikre bedre forebygging, etterforskning og beredskap i Tokke, Siljan, Fyresdal og Hjørtedal, alle kommuner i Telemark der lensmannskontoret nå legges ned?»

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:24:16]: Nærpolitireformen ble, som representanten helt riktig påpeker, vedtatt etter et bredt forlik i Stortinget i juni 2015, hvor også Arbeiderpartiet var en del av flertallet. Behovet for endring av norsk politi var godt fundamentert i forutgående analyser og rapporter. Som en del av forliket var det enighet om at Politidirektoratet fikk delegert myndighet til å beslutte tjenestestruktur, og det ble samtidig stilt strenge krav til hvordan denne prosessen skulle gjennomføres.

Involvering av kommunene var et sentralt krav i dette arbeidet. En ny tjenestestruktur vil danne grunnlaget for å kunne levere en bedre polititjeneste i hele Norge. Skal vi få til målet om økt tilstedeværelse, bedre beredskap og et godt forebyggende arbeid, må ressursene utnyttes og styres på en bedre måte. Når mange mindre kontorer skal bemannes og holdes åpne, binder det opp både arbeidstid og ressurser. Ved å slå sammen kontorer en del steder kan vi frigjøre ressurser.

Økt patruljering og beredskap er primært avhengig av antall patruljer som er på veien, og ikke i like stor grad antall tjenestesteder. Når vi utsettes for en uønsket hendelse, er det viktig for oss at politiet er tilgjengelig og raskt på stedet. Det vil være avstand til nærmeste patrulje som er det mest vesentlige for hvor raskt politiet er til stede, og ikke om det er et politibygget i nærheten.

Frigjorte ressurser skal styres inn mot forebygging, vakt og beredskap og etterforskning. Fagmiljøene blir større, kvaliteten på arbeidet vil øke, og det vil bli mer like polititjenester over hele landet. Politiet skal være tettere på kommunene og tettere på folk. Nærpolitimodellen skal utvikles videre, bl.a. ved at det samarbeides mellom politiet og kommunene, og dette samarbeidet skal intensiveres og forsterkes. Det er politiets tjenestetilbud som betyr noe for befolkningen, og det er det som bør være i hovedfokus i nærpolitireformen.

Stortinget har også gitt tydelig instruksjon om at prosessen i distriktene skal være transparent og med høy grad av involvering fra kommunene. Politidirektoratet offentliggjorde sin beslutning om ny tjenestestruktur 13. januar i år. Berørte kommuner har åtte ukers klagefrist. Justis- og beredskapsdepartementet er klageinstans.

Representanten Wiik har helt sikkert forståelse for at jeg ikke kan uttale meg om detaljer i tjenestetilbudet i spesifikke telemarkskommuner på det nåværende tidspunkt.

Lise Wiik (A) [13:27:17]: Jeg takker statsråden for svaret. Fortsatt er jeg usikker på om distriktene i Telemark blir godt nok ivarettatt i den nye politireformen. Om det er for lite antall tjenestemenn tilgjengelig, vil avstandene bli veldig store. Den fysiske avstanden betyr mye når det oppstår et problem. Jeg vil peke på at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett la inn en økning på 150 mill. kr nettopp med tanke på å øke antall tjenestemenn ute i distriktene.

Jeg har også registrert en geografisk skjevhet ved nedleggelser av lokale lensmannskontorer – Nedre Buskerud og Vestfold er lite rammet, mens Vest-Telemark har mistet alt. Mener statsråden at dette er en god nok behandling av Telemarks innbyggere i politireformen?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:28:12]: Igjen må jeg vise til det faktum at mitt departement er klageinstans for disse sakene, så jeg kan ikke uttale meg og gå i detaljer om lokasjoner og enkeltvurderinger.

Det jeg kan gjøre, er å vise til en ordfører fra representantens eget parti i Sørreisa som klart og tydelig har gitt uttrykk for hvordan han oppfatter nedleggelsen av sitt lokale lensmannskontor. Han sier selv rett ut, til avisen Nordlys:

«Vi har fått mer synlig og tilstedeværende politi, som fungerer preventivt og effektivt.»

Videre sier han:

«Vi var sterkt imot nedleggelsen den gangen, og da-værende ordfører tok saken helt opp til justisministeren. Men kontoret ble nedlagt likevel.»

Fem år etter er han glad for at det gikk som det gikk, og ordføreren har i dag ingen ønsker om å få tilbake lensmannskontoret.

Lise Wiik (A) [13:29:07]: Jeg takker igjen for svaret. Det kan nok tenkes at noen lensmannskontorer bør legges ned, jeg ser ikke bort fra det. Jeg kan støtte statsråden på det. Men igjen er fortsatt min bekymring for de store distriktene i Utkant-Telemark, spesielt hvor avstandene til sentrale politikontorer nå blir store. Patruljer som er på veien, kan til enhver tid da være svært langt borte fra der hvor de er ønsket til stede. Deler statsråden min bekymring?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:29:43]: Igjen: I og med at mitt departement er klageinstans, kan jeg ikke gå inn i enkeltheter. Det jeg kan si på generelt grunnlag, er at vi skal vurdere klagesakene nøye, og vi skal selvfølgelig gjøre en grundig jobb i den sammenheng. Så ber jeg om forståelse for at jeg ikke kan si noe mer enn det, i og med at det er Justis- og beredskapsdepartementet som til syvende og sist må ta stilling til klagesaksbehandlingen.

Spørsmål 18

Kari Henriksen (A) [13:30:37]: «Arbeiderpartiet la inn sterke føringer om lokal forankring og prosess i utformingen av de nye politidistriktene. Politiet skulle bli mer tilgjengelig og til stede. Det er kommet negative tilbakemeldinger på prosesser fra hele landet. I Vest-Agder har Lyngdal og Kvinesdal sendt klage. Da statsråden sa ja til å bli ny justis- og beredskapsminister, regner jeg med visjonene inneholdt tanker om gode løsninger for å gjøre gjennomføringen bedre.

Hvilke initiativ tok/vil statsråden ta for å sikre videre god lokal deltakelse?»

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:31:20]: Nærpolitireformen, som helt riktig ble vedtatt gjennom et bredt forlik i Stortinget i juni 2015, bl.a. med støtte fra representantens eget parti, er den største organisasjonsendringen i politiet i nyere tid. Hensikten med reformen er at politiet skal levere bedre og mer enhetlig tjenestekvalitet over hele landet, samt at de skal være mer tilgjengelige og til stede der folk bor og ferdes.

Kommunene har vært involvert i hele prosessen og har hatt store muligheter til å påvirke beslutningen om ny lokal struktur. For Agders del ble ordførerne og rådmennene invitert til et møte den 12. mai 2016, der politimester og prosjektleder informerte om arbeidet som skulle gjennomføres i politidistriktet. Arrangør var Fylkesmannen og KS Agder. Samtidig fikk kommunene brev om prosessen i juni 2016. Kommunene fikk da tilbud om besøk av prosjektleder, som ønsket å informere om arbeidet med tjenestestrukturen. Alle unntatt én kommune takket ja til tilbudet og fikk denne informasjonen.

Politiet sendte også ut en spørreundersøkelse til alle kommunene med anmodning om videre distribusjon til samtlige kommunestyremedlemmer i juni 2016. Politidirektoratet la fram sin beslutning om endringer i politidistriktenes lokale struktur den 13. januar. For Agders del er den basert på politimesterens forslag. Høringsuttalelsene som er mottatt, viser at kommunene og andre berørte i all hovedsak støtter dette forslaget. Politiet har mottatt overveiende positive tilbakemeldinger på den lokale prosessen i Agder.

Kommunene som berøres av disse endringene, er gitt klageadgang til Justis- og beredskapsdepartementet. Fordi departementet er klageinstans, kan jeg – i likhet med det jeg sa under forrige spørsmål – ikke gå nærmere inn på Politidirektoratets konkrete vurderinger og bakgrunnen for beslutningen om endringer i den lokale strukturen i Agder.

Til spørsmålet om hvilke initiativ vi tar videre for å sikre lokal deltakelse, vil jeg vise til det aktive samarbeidet med kommuner og lokale aktører. Dette er avgjørende for

å oppnå gode resultat. Alle kommuner vil få minst én politikontakt, som i dialog med kommunene skal bidra til mer målrettet forebygging. Politirådsarbeidet skal styrkes, og det skal systematiseres. Politiet er avhengig av lokal forankring for å styrke det trygghetsskapende arbeidet som politiet gjør, og øke tilliten i befolkningen.

Kari Henriksen (A) [13:34:25]: Jeg kan registrere at justisministeren ikke svarte på spørsmålet, men beskriver prosessen, og det er for så vidt et svar, det også.

Politidirektoratet har vokst kraftig under Fremskrittspartiets ledelse av Justisdepartementet. Justisministeren har tydelig og klart prioritert og forsvart veksten, lagt fram en proposisjon om direktoratets rolle i nasjonal kriseledelse og stolt åpnet Situasjonssenteret. Arbeiderpartiet har i budsjettet styrket frie driftsmidler til politiet i distriktene og er kritisk til veksten i direktoratet. I media er det framkommet at Fremskrittspartiet i forbindelse med sitt programarbeid foreslår å legge ned Politidirektoratet. Kan justisministeren avklare sitt standpunkt når det gjelder Politidirektoratet?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:35:14]: Regjeringspartiene sammen med Venstre og Kristelig Folkeparti vedtok faktisk i Stortinget å øke de frie driftsmidlene til politidistriktene med 295 mill. kr. De pengene går direkte ut til distriktene nå, og det er klargjort i mitt tildelingsbrev til Politidirektoratet.

Når det gjelder Politidirektoratet og de oppgavene de utfører, skal man alltid være på vakt overfor økende byråkratisering, men det er en del sentrale funksjoner som Politidirektoratet gjennomfører på vegne av hele Polit-Norge som nødvendigvis må leveres sentralt. Alternativet til å nedlegge Politidirektoratet er etter mitt skjønn relativt dårlig, det vil bety at man enten legger disse oppgavene til departementet, noe som ikke er naturlig, eller at man eventuelt overfører disse oppgavene til distriktene, noe som heller ikke nødvendigvis er den beste løsningen.

Kari Henriksen (A) [13:36:19]: Da kan jeg slå fast at justisministeren er imot nedleggelse av Politidirektoratet – det var jo en fin avklaring.

Så tidlig som i 1991 foreslo Josefsen-utvalget i NOU 1991:29 færre lensmannskontorer. Det ble da gjort en vurdering av hvilken bemanning de måtte ha for å gi tilfredsstillende beredskap. De landet på rundt ti tjenestemenn. Mener statsråden at vurderingen gjort i Josefsen-utvalget står seg i dag, og hvis ikke, hva er annerledes?

Statsråd Per-Willy Amundsen [13:36:53]: Jeg vet ikke om jeg forsto spørsmålet helt korrekt. Vi har i dag tolv politidistrikt – hvis det var det representanten viste til – som jeg mener er en god og fornuftig organisering. På samme tid – når en er inne på bemanningen – har regjeringen et veldig klart og tydelig mål om at vi skal ha to politifolk per 1 000 innbyggere, og vi skal ha det på plass før 2020. De satsingene som regjeringen har gjennomført på justis- og beredskapsfeltet generelt, og på politiet spesielt, kommer denne viktige tjenesten til gode. Vi har økt antall sysselsatte i politiet siden regjeringsskiftet med omtrent 1 800 årsverk, samtidig som vi har styrket budsjettet med 2,5 mrd. kr. Denne regjeringen satser i høyeste grad på

politiet, og politiet er en budsjettvinner i budsjettene til denne regjeringen.

Sak nr. 3 [13:38:12]

Referat

Presidenten: Dermed er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.
Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 13.39.